

Årsmelding

2017

NATIONAL
THEATRET

2017

INNHOOLD

Leder	s. 4
Nøkkeltall og nøkkelinfo	s. 8
Å måle kunst	s. 10
Hovedmål 1: Dristig og relevant	s. 12
Hovedmål 2: Åpent og engasjerende	s. 14
Hovedmål 3: Et moderne teaterhus	s. 16
Hovedmål 4: Offensiv og profesjonell	s. 18
Aktivitet i 2017: Forestillinger og arrangementer	s. 20
Virksomhetsstyring	s. 68
Styrets beretning	s. 70
Regnskap	s. 75
Statistikk	s. 86
Revisors beretning	s. 88
Tillitsvalgte	s. 91
Ensemble	s. 92
Hva skjer i 2018	s. 94

Ensemblet i *Kirsebærhagen* av Anton Tsjekhov, i Hanne Tømtas regi.

Et engasjerende teaterhus

2017 var et solid kunstnerisk år for Nationaltheatret, men økonomisk ble fjoråret brattere enn forventet. Ufordringen nå blir å finne en ny balanse mellom høye kunstneriske ambisjoner, kostnadskutt og lavere offentlig finansiering. Og det i et bygg som sårt trenger rehabilitering.

Favne vidt og lodde dypt – det er vår ambisjon når repertoaret på Nationaltheatret skal planlegges. Vi har satt oss som mål å være dristige og relevante, utfordre teatrets konvensjoner, være nyskapende og banebrytende, samt dyrke egenart og tradisjon. Vi skal utvide tilbudet for barn og unge, skape internasjonal oppmerksomhet og engasjere dyktige kunstnere fra inn- og utland.

Og 2017 var et solid kunstnerisk år for Nationaltheatret. Shakespeares *Som dere vil*, i regissør Sigrid Strøm Reibos lekne og fargerike tolkning, gikk sin seiersgang på Hovedscenen. Det danske regi-stjerneskuddet Elisa Kragerup gjorde sin norgesdebut hos oss med *Dekameronen*, en hyllest til fortellingens kunst. Både Reibo og Kragerup viste at de har Hovedscenen i sin hule hånd, og stilsikkert utfordret de klassikerne. Mer politisk orientert samtidsteater fikk publikum gjennom forestillinger som *Revolusjon* og *Fyrsten*. Den danske regissøren Christian Lollike lagde forfriskende, samfunns-

engasjert *sitcom* på Amfiscenen, mens Tore Vagn Lid fikk gjennom sitt makt-kritiske spill, *Fyrsten – Machiavelli-variasjoner*, politikere i tale via brevdue. På det kunstnerdrevne Torshovteatret bega skuespillerne seg ut på en reise inn i menneskesinnet – med Sci-fi på Torshov. Som del av dette prosjektet fortsatte vi å eksperimentere med barneteater på den lille runde Torshovscenen. *Nils Klims reise til underverdenen* ble en suksess – for både små og store.

KUNSTNERISK GJENNOMSLAG

At teatrets kunstnere fikk hele 12 nominasjoner til Heddaprisen for sesongen 2016/2017 og seks for sesongen 2017/2018 sier mye om det kunstneriske gjennomslaget. Prisen deles ut i 12 kategorier for fremragende prestasjoner innen norsk scenekunst. I kategorien «beste regi» var alle på nominasjonslista for Heddaprisen 2016/2017 regissører ved Nationaltheatret – og det var teatrets husregissør Sigrid Strøm Reibo som mottok prisen for *Som dere vil*,

samt for Rogaland Teaters *Orlando*. Mens Jan Sælids kraftfulle, absurd-tragiske tolkning av Kong Bérenger i Ionescos *Kongen dør* ble belønnet med pris for beste mannlige hovedrolle. Og sannelig mottok ikke selvsamme Sælid også Per Aabels ærespris. Nationaltheatrets *grand old man*, Torolv Maurstad, fikk Heddapris for sin innstas i *Overføring*, et samarbeid mellom Nationaltheatret og Det Norske Teatret – mens dramatiker Arne Lygre tok hjem prisen for beste scenetekst med *La deg være* (2016), skuespillet som ble til under Lygres periode som husdramatiker ved Nationaltheatret. I tillegg er Bjørn Floberg i skrivende stund nominert til Heddaprisen 2017/2018 for rollen som Leonid Gájev i *Kirsebærhagen*, som hadde premiere i 2017. Og Fredrik Høyer ble tildelt Komiprisen 2017 i kategorien Beste nykommer for forestillingen *Grønlandsøtraen*.

BEDRE BALANSE

Publikumsoppslutningen har i 2017 vært

”

At teatrets kunstnere fikk hele 12 nominasjoner til Heddaprisen for forestillinger i 2016/2017 sier mye om det kunstneriske gjennomslaget.

god, faktisk var dette det tredje beste besøket i teatrets historie, med 224 142 publikummere. Men sammenlignet med rekordårene 2015 og 2016 går vi tilbake, noe som er med på å forklare teatrets økonomiske utfordringer i 2017. Etter en årrekke med gode økonomiske resultater og oppbygging av en solid egenkapital, endte vi i 2017 med et underskudd på 13,3 millioner kroner. Egeninntektene nådde ikke opp til budsjetterte mål, lønnskostnadene ble høyere enn forventet – i tillegg til at offentlige tilskudd ikke holder tritt med pris- og lønnsveksten. Dette betyr at teatret i årene som kommer må finne en bedre balanse mellom fortsatt høye kunstneriske ambisjoner, kostnadskutt og lavere offentlig finansiering.

DET STORE HØYDEPUNKTET

Parallelt jobber teatret med å forberede et omfattende rehabiliterings- og moderniseringsprosjekt. Nationaltheatret er et gammelt og til dels lite hensiktsmessig hus å både lage og oppleve teater i.

Statsbyggs undersøkelser har vist urovekende og økende forfall med sprekkdannelse, fuktskader, slitasje og utdaterte tekniske anlegg. Forfallet har gått så langt at i 2017 måtte fasaden nødsikres. Scenerommene er umoderne og har stor plassmangel, og Nationaltheatret kan som offentlig kulturinstitusjon i dag ikke tilby lovpålagt universell utforming. Teatret har i flere år arbeidet for en nødvendig rehabilitering og vitalisering av teaterbygningen. Det store høydepunktet i 2017 var derfor da regjeringen, ved daværende kulturminister Linda Hofstad Helleland, besluttet hva som skal være konseptet for byggeprosjektet. Regjeringen ønsker å prioritere nødvendig rehabilitering av bygningen og en omfattende oppgradering av Hovedscenen. Tanken er at Malersalen, teatrets minste scene, en del kontorer og noen tekniske funksjoner skal flyttes ut av huset, slik at areal rundt Hovedscenen frigjøres til teatertechnik og lagring av dekorasjoner. Med dette vil vi kunne drive et mer omfattende repertoarteater. Det vil si at vi spiller mer og veksler

mellom flere forestillinger på de ulike scenene, og dermed gir publikum et mye rikere teater tilbud. Publikums- og scenekapasiteten til en ny Scene 3 vil også bli langt høyere enn ved Malersalen, som i dag rommer bare 60 publikummere. Teaterdriften vil effektiviseres, arbeidsforholdene vil bli bedre, og teatret vil kunne tilby en topp moderne hovedscene og slik legge til rette for økt kunstnerisk kvalitet. I det videre arbeidet før prosjektet setter i gang for alvor, skal Statsbygg se nærmere på hvordan antikvariske hensyn og universell utforming kan ivaretas i gjennomføringen.

Vi vil imidlertid understreke at landets nasjonalteater må kunne tilby moderne publikumsfasiliteter, som mulighet for matservicing, formidlingsrom og flere toaletter, slik at vi unngår de lange køene – og vi håper at regjeringen deler våre ambisjoner her. Opprinnelig ønsket vi et nybygg med to biscener i nær tilknytning til hovedhuset. Dette har vist seg umulig å realisere, og vi er derfor

innstilt på å finne en annen god løsning for nye Scene 3, mens Amfiscenen forblir i hovedhuset. Vi ser det som svært gledelig at et viktig skritt mot rehabilitering av Nationaltheatret nå er tatt, og vi ser frem til den videre prosessen.

VEIEN VIDERE

Statsbygg har nylig overlevert sin Oppstart forprosjekt-rapport (OPF) til Kulturdepartementet. Neste steg er at regjeringen beslutter hvordan prosjektet skal videreføres – og at den såkalte forprosjektfasen, som tar om lag to år, kan starte. Det betyr at Stortinget vil kunne bevilge penger til byggeprosjektet høsten 2021. I så fall ligger det an til utflytting og byggestart i 2022. Byggeperioden vil vare i om lag fire til fem år. Innflytting i et rehabilitert og modernisert teater anslås til 2026/2027.

I byggeperioden er det behov for midlertidige lokaler til teaterdrift. Både teatret og Statsbygg er tydelige på at behovet for midlertidige lokaler bør ses i sammenheng med behovet for en ny, permanent biscene, som erstatning for Malersalen, samt erstatningslokaler til kontor og verksted etter at byggeperioden er gjennomført. Slik kan vi unngå å investere i å tilrettelegge lokaler to ganger. I byggeperioden trenger teatret en base med en scene og plass til alle ansatte ved teatret.

Men hvor skal Scene 3 ligge? Det er foreslått at den nye scenen som er planlagt på Ibsenmuseet kan fungere som Scene 3 for Nationaltheatret. Vi synes det er svært gode nyheter at regjeringen finansierer en utvidelse av Ibsenmuseet, inkludert en ny teaterscene, og at Norge slik styrker forvaltningen av Ibsens verk. Nationaltheatret er i dialog med Ibsen-

museet om å programmere denne scenen, både i form av egne produksjoner og å invitere inn produksjoner utenfra. Men noen erstatning for dagens Malersalen vil denne scenen ikke kunne bli. En Scene 3 på Nationaltheatret krever en helt annen innretning, både for kunstnerisk spillerom, publikumsfasiliteter, teaterteknikk og arbeidslokaler for ansatte, enn det en scene i Ibsenmuseet vil kunne romme.

Både Nationaltheatret og Statsbygg har pekt på at det gamle Munchmuseet på Tøyen vil kunne egne seg for ombygging til et flott teaterhus på sikt. Nationaltheatret har som ambisjon å bli et teater for en større del av befolkningen. Et moderne teaterbygg i Oslo indre øst ville være en fantastisk mulighet til å nå bredere ut – og til å utvikle et vitalt byrom rundt teatret.

På Nationaltheatret ser vi også byggeperioden som en god anledning til å oppsøke publikum på andre steder enn der vi vanligvis møtes. Forandring fryder, og vi er innstilt på å møte nye utfordringer med entusiasme og kreativitet.

#STILLEFOROPPTAK – OG TEATRET I SAMFUNNET

2017 skulle bli året da seksuell trakassering ble satt på dagsordenen, både i Norge og internasjonalt, gjennom #metoo-kampanjen. Norske kvinnelige skuespillere samlet seg i oppropet #stilleforopptak. Her delte de sine historier og avslørte slik seksuell trakassering, maktmisbruk og, i enkelte tilfeller, overgrep. På Nationaltheatret var vi glade for å bli spurt av initiativtagerne til oppropet om å gi disse stemmene en scene – og å organisere en forestilling. Slik viste vi at teater-Norge står sammen i kampen mot seksuell trakassering. Det var sterkt å se flere hundre skuespillere,

unge som gamle, frilansere og fast ansatte, ferske og erfarne, fra hele landet, stå side ved side og hevde sin selvfølgeligelige rett til en arbeidshverdag uten seksuell maktmisbruk. Nå gjelder det at vi som er arbeidsgivere fortsetter denne viktige kampen og etablerer en kultur for å ivareta alle ansatte. Det er gledelig at #stilleforopptak er nominert til frilansprisen 2018.

På Nationaltheatret tar vi i menneskerettighetsåret 2018 erkjennelsen fra #metoo videre. Gjennom støtte fra Sparebankstiftelsen DNB vil vi engasjere ungdom i hele landet under overskriften #metoo – hva nå? Norge er i verdenstoppen når det gjelder arbeidslivsvilkår og likestilling, og vi har et tilsynelatende likestilt samfunn. Likevel har #metoo-bevegelsen blottstilt eksempler på at vi ikke er i mål, verken i arbeidslivet eller blant de unge. Sammen med ungdom, kunstnere og samfunnsaktører går vi dypere ned i disse problemstillingene, med utgangspunkt i Nationaltheatrets forestillinger.

#metoo – hva nå? er igjen en videreføring av et viktig formidlingsprosjekt teatret gjennomførte i valgåret 2017, også dette finansiert av Sparebankstiftelsen DNB. Med det partinøytrale formidlingsprosjektet DEMO_17 ønsket vi å bevisstgjøre unge, gjennom teaterforestillinger og workshops, om temaer som ytringsfrihet, makt og demokrati.

Nationaltheatret har i løpet av de siste årene etablert seg som en arena for debatt og refleksjon i skjæringspunktet mellom kunst og samfunn. Vi tror at økt satsning på formidling av teaterkunsten og de temaene den problematiserer, øker interessen for teatret, og at teatret slik kan tiltrekke seg nye publikumsgrupper. Vi ser det også

DET GAMLE MUNCHMUSEET PÅ TØYEN VIL KUNNE EGNE SEG FOR OMBYGGING TIL ET FLOTT TEATERHUS.

som en vesentlig del av Nationaltheatrets samfunnsoppdrag å bidra til bevisstgjøring om både samfunnsproblemer og tema av mer eksistensiell art, i både historien og samtiden. Derfor satser vi på alt fra frokostmøter, debatter og teatersalonger til ulike arrangementer for barn og unge. Teatret er en sosial kunstart, en møteplass for både yrting og erkjennelse. Denne viktige sosiale møteplassen vil vi fortsette å dyrke i årene som kommer. Enten vi befinner oss i den gamle, flotte, men nå akk så slitne teaterbygningen på Johanne Dybwads plass, om vi er på flyttefot, på turné eller i et nytt, moderne teaterbygg et sted i Oslo.

AVGJØRENDE INNSATS

Det er spennende tider for Nationaltheatret. En som har lagt ned et imponerende arbeid for et vitalt og engasjerende nasjonalteater er teatrets tidligere styreleder, Anne Enger, som gikk av etter åtte år, i juni 2017. Både teatret og tidligere kulturminister Linda Hofstad Helleland anser hennes innsats som avgjørende for gjennombruddet i rehabiliteringssaken – og vi ønsker å takke Anne Enger for hennes engasjement for hele nasjonens teater. Samtidig vil vi benytte anledningen til å ønske Merete Smith velkommen som ny styreleder. Det lover godt med en så dyktig og erfaren styreleder i det som blir en begivenhetsrik periode i Nationaltheatrets historie.

Hanne Tømte,

Marta Færevaaag Hjelle,

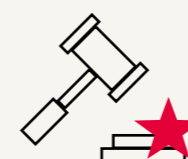
NØKKELTALL 2017

Økonomi (NOK)	2017	2016	2015	2014
Egne inntekter	66 433 906	79 301 509	68 904 545	55 253 131
Offentlige tilskudd	195 888 687	197 288 598	189 202 679	188 214 008
Sum driftsinntekter	262 322 593	276 590 107	258 107 223	243 467 139
Produksjonskostnader	14 540 705	15 466 611	10 835 549	11 906 123
Personalkostnader	197 731 227	158 947 217	175 432 180	165 208 065
Avskrivninger	11 267 865	10 132 606	10 335 496	9 890 306
Andre driftskostnader	51 935 563	59 307 482	52 909 794	52 164 528
Sum driftskostnader	275 475 360	243 853 916	249 513 020	239 169 022
Driftsresultat	- 13 152 767	32 736 191	8 594 204	4 298 117
Årsresultat	- 13 359 915	32 561 698	8 240 061	4 198 177

Scene	2017	2016	2015	2014
Produksjoner	36	60	49	75
Forestillinger og arrangementer	1 052	1 084	907	989
Sal				
Publikummere	224 142	274 529	260 065	214 332
Publikumsbelegg (%)	72	85	82	76

Medarbeidere	2017	2016	2015	2014
Årsverk	252	251,7	243	243
Fast ansatte	207	219	219	207

NØKKELINFORMASJON 2017

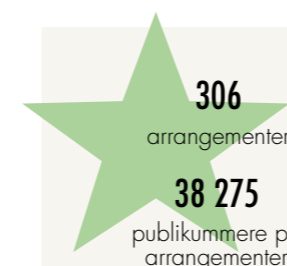
Etter 125 år med diskusjoner, besluttet regjeringen at Nationaltheatret skal rehabiliteres.

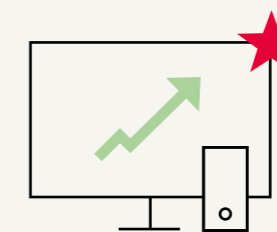
Nationaltheatret ble nominert til hele 12 Heddapriser for sesongen 2016/2017. Det er rekord og førte til fem priser.

Det finnes bare om lag 164 fast ansatte skuespillere i Norge i dag. 15 av disse ble ansatt ved Nationaltheatret i 2017.

Nationaltheatrets brede satsning på formidling og debatt har fått sitt gjennombrudd med rekordmange publikummere.

Lansering av ny nettside med nytt system for billett-kjøp ga rekordhøy dagsomsetning.

Lavere egeninntekter og høyere personalkostnader ga underskudd. Nationaltheatret arbeider med å forbedre økonomien.

224 142
publikummere totalt

Det tredje beste besøket noensinne.

Å måle kunst

I strategien for 2015–2018 er overordnet målsetning at Nationaltheatret skal være det ledende teatret i Norge, utvikle scenekunsten og anerkjennes internasjonalt. Men hvordan kan vi måle om vi lykkes med disse ambisjonene i 2017?

Besøkstall, inntekter, medieomtale og antall forestillinger er gode indikatorer på teatrets suksess, men å ha dette som måltall for teatrets kunstneriske resultater er neppe nok. Hvis man i tillegg ser på anmeldelser, kunstneriske utmerkelse, debatt og påvirkning på det offentlige ordskiftet – og selvfølgelig publikums tilbakemeldinger til teatret – har man raskt noen flere viktige pekepinner på om scenekunsten holdt et kunstnerisk høyt nivå.

Årsrapporten for 2017 gir et innblikk i hvor sammensatt arbeidet med å rapportere resultater fra en kunstinstitusjon er. Med utgangspunkt i målene nedfelt i teatrets strategi, har vi valgt å kombinere tallrapportering med kvalitativ informasjon om hvordan vi jobber for å nå målene våre.

Foruten årsmeldingen, rapporterer også teatret all aktivitet til Kulturdepartementet og leverer publikums- og produksjonstall til NTOs scenestatistikk.

På de neste sidene følger en rapportering med utgangspunkt i Nationaltheatrets fire hovedmål:

- MÅL
1 Nationaltheatret skal være kunstnerisk dristig og relevant – nasjonalt og internasjonalt.
- MÅL
2 Nationaltheatret skal være et åpent og engasjerende teaterhus.
- MÅL
3 Nationaltheatret skal være et moderne teaterhus med nye, tidsmessige lokaler og fasiliteter.
- MÅL
4 Nationaltheatret skal være en offensiv og profesjonell virksomhet.

1 MÅL 1 NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE KUNSTNERISK DRISTIG OG RELEVANT – NASJONALT OG INTERNASJONALT

Nationaltheatret skal være offensive i den kunstneriske planleggingen og ha et høyt ambisjonsnivå. Vi skal utfordre teatrets konvensjoner, med nyskapende og banebrytende oppsetninger og ivareta og utvikle det norske scenespråket. Tilbudet for barn og unge skal utvides, og teatrets egenart og tradisjon

skal dyrkes. Nationaltheatret skal også skape internasjonal oppmerksomhet, engasjere de fremste utenlandske kunstnerne og hente inn utenlandske gjestespill og selv gjeste prestisjefylte arenaer i utlandet.

➤ HVORDAN GIKK DET I 2017?

Nominasjoner og priser

Nationaltheatret fikk 9 nominasjoner til Heddaprisen for forestillinger i 2017.

Heddaprisen 2016/2017

Nominerte: ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

- Beste kvinnelige skuespiller/hovedrolle: Kjersti Tveterås for rollen som Rosalind i *Som dere vil* (2017).
- Beste mannlige skuespiller/hovedrolle: Jan Sælid for rollen som Kong Bérenger i *Kongen dør* (2017).
- Beste kvinnelige skuespiller/medspiller: Giske Armand for rollen som Juliette i *Kongen dør* (2017).
- Andrine Sæther for rollen som Venn i *La deg være* (2016).
- Beste mannlige skuespiller/medspiller: Emil Johnsen for rollen som Ricky i *Kaos er nabo til Gud* (2017).
- Toralv Maurstad for rollen som John i *Overføring* (2017).
- Beste regi: Johannes Holmen Dahl for regi av *La deg være* (2016).
- Kjersti Horn for regi av *Kaos er nabo til Gud* (2017).
- Sigrid Strøm Reibo for regi av *Orlando* og *Som dere vil* (2017).
- Årets forestilling: *Vildanden + En folkefiende – Enemy of the Duck* (2016).
- Beste scenografi/kostymedesign: Katrin Nottrodt for scenografi og kostymedesign til *Som dere vil* (2017).
- Beste scenetekst: Arne Lygre for original tekst til *La deg være* (2016).

Vinner: ★ ★ ★ ★ ★

- Beste regi til Sigrid Strøm Reibo for *Orlando* og *Som dere vil* (2017).
- Beste scenetekst Arne Lygre for original tekst til *La deg være* (2016).
- Beste mannlige skuespiller/hovedrolle Jan Sælid for rollen som Kong Bérenger i *Kongen dør* (2017).
- Beste mannlige skuespiller/medspiller til Toralv Maurstad for rollen som John i *Overføring* (2017).

Heddaprisen 2017/2018

Nominerte: ★
Beste mannlige skuespiller/medspiller Bjørn Floberg for rollen som Leonid Gájev i *Kirsebærhagen*. (Vinner ikke annonsert i skrivende stund. Resten av nominasjonene for 2017/2018 gikk til 2018-forestillinger.)

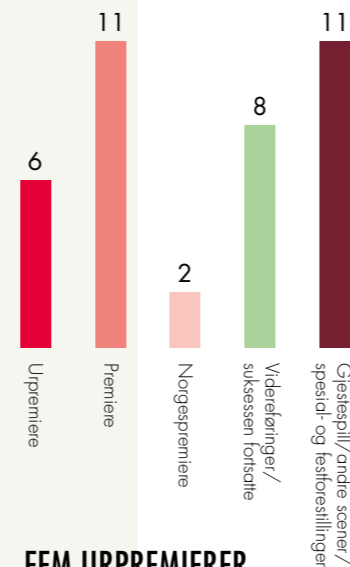
Per Aabels Ærespris ★

Tildelt Jan Sælid for rollen som Kong Bérenger i *Kongen dør* og John Gabriel Borkman i *Borkman*. (Sistnevnte hadde premiere under Ibsenfestivalen 2016.)

Komiprisen ★

Fredrik Høyer ble tildelt Komiprisen 2017 i kategorien Beste nykommer for forestillingen *Grønlandsøraen*.

PREMIERETYPEN

FEM URPREMIERER

Blant Nationaltheatrets egenproduksjoner og samproduksjoner var *Revolusjon*, *Double Feature*, *Spørrespillet*, *Historie om et ekteskap* og *Overføring* urpremierer i 2017. (I tillegg var ICON-gjeste spillet *Jeg vil høre havet* en urpremiere.)

Et internasjonalt nasjonalteater

Liv Ullmans iscenesettelse av Ingmar Bergmans *Fortrolige samtaler* har fått stor oppmerksomhet både i inn- og utland, også før 2017. I 2017 ble forestillingen spilt i Washington DC, på Kennedy Center's Eisenhower Theater. Gjestespillet ble finansiert av stiftelsen InterNational, som har som formål å eksportere Nationaltheatrets scenekunst til utlandet. *Fortrolige samtaler* fikk glitrende kritikker i Washington Post og DC Theatre Scene. Forestillingen var en samproduksjon med Riksteatret.

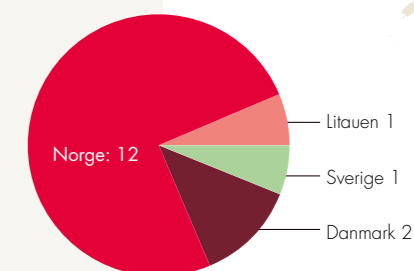
ICON-programmet – International Contemporary Stage Programme – presenterer toneangivende kompanier innenfor internasjonal scenekunst og alternerer med Ibsenfestivalen. I 2017 kunne ICON blant annet presentere Ibsenpris-vinner Heiner Goebbels konsertversjon av *Eislermaterial* – i skjæringspunktet mellom konsert og opera. Forestillingen var en samproduksjon med Ultima-festivalen.

4 + 12

utenlandske og norske regissører

EN FJERDEDEL UTENLANDSKE REGISSØRER

Regissører, egenproduksjoner og samproduksjoner (suksessen fortsetter /viderføringer ikke medregnet):

Et godt og variert tilbud for barn og unge

I 2017 spilte regissør Kjersti Horns modernisering av klassikeren *Reisen til julestjernen* videre på Nationaltheatret – til glede for både voksne og barn. I tillegg hadde den lekne og fargerike forestillingen *Nils Klims reise til underverdenen* premiere på Torshovteatret. 1595 unge fra hele landet engasjerte seg i formidlingsprogrammet *DEMO_17*, sammen med samfunnsdebattanter og teatrets kunstnere. Unge mellom 15 og 25 år kan gjennom medlemskap i Unge National få teaterbilletter til kinopris, samt invitasjoner til ulike aktiviteter. I tillegg arrangerte vi adventsstunder og møtte barn på Miniøya med en forestilling basert på *Reisen til julestjernen* og *Dyrene i Hakkebakkeskogen*.

Samarbeid med Den kulturelle skolesekken (DKS): Forestillingene *Som dere vil*, *1984*, *Nils Klims reise til underverdenen* og *Reisen til julestjernen* var alle del av DKS og ble vist for 8360 elever. Vi var på skoleturné med formidling av både *Nils Klims reise til underverdenen* og *Som dere vil*, og vi arrangerte omvisninger for 2717 skoleelever på teatret.

1595 UNGE
DELTOK PÅ DEMO_17

2

MÅL 2

NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE ET ÅPENT OG ENGASJERENDE TEATERHUS

Nationaltheatret skal være en tydelig deltaker og et kraftsenter i samfunnet, gjennom å engasjere publikum og offentligheten i viktige spørsmål og temaer, og ved å være en sentral kilde til nasjonens identitet og utvikling. Hele nasjonen skal forholde seg til teatret og oppleve det som sitt. Nationaltheatret skal skape en meningsfull relasjon mellom publikum og teatret,

gjennom å kommunisere på publikums premisser, på en verdi-full, engasjerende og troverdig måte, og utforske nye kommunikasjonsformer og -kanaler. Publikum skal tilbys en smidig totalopplevelse som skaper begeistring. Samtidig skal teatrets pedagogiske aktiviteter styrkes.

➤ HVORDAN GIKK DET I 2017?

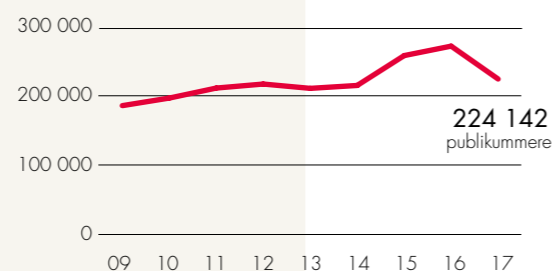
Utnytter teatret bedre og skaper engasjement

I 2017 kunne publikum delta på ikke mindre enn 306 store og små formidlingsarrangementer på Nationaltheatret, det være seg introduksjoner til forestillingene, frokostmøter, salong, quiz, omvisninger, valgvake, med mer. Nationaltheatret har i løpet av de siste årene satset stort på formidling til publikum. 38 275 publikummere deltok på et slikt arrangement i 2017. Med økt aktivitet, i tillegg til forestillingene på scenene, bruker vi teatrets lokaler og ressurser bedre, trekker flere folk inn i huset og skaper engasjement og forståelse for teaterkunsten og de temaer den bringer til torgs.

Et godt besøk

Mens årene 2015 og 2016 hadde det høyeste antallet publikummere i teatrets historie, gikk publikumstallet i 2017 ned til et normalnivå. Setebelegget var på 72 prosent – mot 86 prosent i 2016. Til sammenligning hadde svenske Dramaten et publikumsbelegg på 76 prosent – og Det Kongelige Teater i Danmark kan vise til et belegg på 79 prosent på teatervirksomheten.

#stilleforopptak og #metoo

Forestillingen #stilleforopptak ble en mektig manifestasjon på at seksuell trakassering er uakseptabelt i norsk teater- og filmbransje og et viktig innlegg i samfunnsdebatten. Her appell ved regissør Kjersti Horn.

Mye medieoppmerksomhet

I 2017 handlet 1867 medieoppslag om Nationaltheatret. Spesielt mye omtale fikk teatret i april, da det ble klart at regjeringen vil rehabilitere teatret.

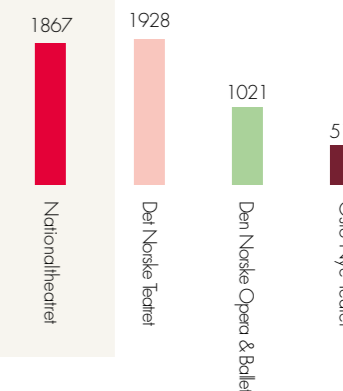
Nationaltheatret får omtrent like stor dekning i trykte som i digitale medier. Vi får mest omtale i Aftenposten, Dagbladet, Dagsavisen, Klassekampen og nrk.no.

Sammenlignet med noen utvalgte konkurrenter, havner Nationaltheatret bak Det Norske Teatret, som har 1928 oppslag, og foran Den Norske Opera & Ballett, som har 1021 oppslag og Oslo Nye Teater, som har 518 oppslag.

Kilde: Mynewsdesk

1867

medieoppslag

Digital satsning og publikumsutvikling

Nationaltheatret lanserte på tampen av 2017 en ny nettside, med nytt system for digitalt billett kjøp. Nettsiden gjør det enklere å søke informasjon om teatret og forestillingene, samt kjøpe billetter digitalt. Parallelt har vi bygget opp den digitale innholdsformidlingen, med filmer til alle egenproduserte forestillinger. Vi opplever stort engasjement i sosiale medier – og vi har begynt å streamer frokostmøter og andre formidlingsarrangementer. Slik når

vi bredere ut, skaper engasjement for teatret og møter publikum der de er. Et nytt CRM-system er også på trappene, noe som sikrer dialogen med publikum, som igjen skaper gode relasjoner og mulighet til å skreddersy tilbud. Vi gjennomfører publikumsundersøkelser i forbindelse med åpen prøve før hver premiere, 53 stykker i 2017. Fordelsprogrammet Unge National, for unge mellom 15 og 25 år, har 9412 medlemmer.

3,1 millioner

videovisninger på Facebook

Kilde: Videoinnsikt fra Facebook, perioden 1. januar 2017–31. desember 2017

3

MÅL 3

NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE ET MODERNE TEATERHUS MED NYE, TIDSMESSIGE LOKALER OG FASILITETER

Nationaltheatret ønsker å rehabilitere og vitalisere den tradisjonsrike teaterbygningen, for å øke den kunstneriske kvaliteten og legge til rette for nyskaping og for å skape et vitalt og publikumsvennlig byrom. Nationaltheatret skal være en teaterarena på internasjonalt nivå, og vi ønsker i fremtiden å tilby

flere og bedre publikumsopplevelser og være en attraktiv møteplass for et bredt publikum, med universell utforming og et formidlingssenter for pedagogiske aktiviteter. Dette må gjøres samtidig som de kulturhistoriske verdiene vernes, arbeidsforholdene bedres og en bærekraftig og miljøvennlig drift vektlegges.

➤ HVORDAN GIKK DET I 2017?

DETTE HAR SKJEDD:

1892: FOR LITE FRA START

Allerede i 1892, ved byggestart, måtte teatret reise en bygård med verksteder og lagre.

1935: TEGNET UTVIDELSE 1

Teatrets arkitekt Henrik Bull tegnet ut en stor utvidelse med blant annet bedre publikumsfasiliteter og lagring. Men teatret klarte ikke å reise midler.

1980-tallet: TEGNET UTVIDELSE 2

Etter brannen i 1980 ble teatret rehabilitert, men ikke modernisert. En ny fløy ble foreslått bygget, men teatret fikk ikke gehør for finansiering.

1990-tallet: AVVIST

En utvidelse av teatret ble foreslått da ny jernbanetunnel ble bygget. Forslaget ble avvist av Storting og regjering grunnet bygging av den nye operaen.

2006–2007: TILSTANDS- ANALYSE 1

En tilstandsanalyse av teaterbygningens omfattende rehabiliteringsbehov ble levert av konsultentselskapet Rambøll.

2008–2011: TILSTANDS- ANALYSE 2

Teatrets styre foreslo at Statsbygg overtar forvaltningen av bygget, men Statsbygg mente den gang at teatret måtte rehabiliteres først. Kostnadene anslås til 700–900 millioner kroner.

2012: VEDTAK OM UTREDNING

Regjeringen satte i gang prosessen med konseptvalg-utredning (KVU) og kvalitetssikring (KS1), for å utrede teatrets rammer i et 50-årsperspektiv.

2014: ANBEFALING 1: KVU

KVU anbefaler full rehabilitering av bygget. Med blant annet helt ny hovedscene, nybygg med biscener, moderne publikumsfasiliteter og universell utforming.

2015: ANBEFALING 2: KS1

KS1 satt i gang for å kvalitetssikre KVU-en. KS1 anbefaler kun rehabilitering av teaterbygningen og full oppgradering av Hovedscenen.

2017:
KUD.
VIL REHABILITERE

Kulturdepartementet (KUD) besluttet at Nationaltheatret skal rehabiliteres. Regjeringen ønsker å prioritere nødvendig rehabilitering av bygningen og omfattende oppgradering av Hovedscenen. På grunnlag av Statsbyggs rapport Oppstart forprosjekt (OFP) skal regjeringen snarlig avgjøre hvordan prosjektet skal videreføres – og forprosjektfasen skal igangsettes. Det er ventet at Stortinget kan bevilge penger til rehabiliteringen høsten 2021.

Hva skal skje med Nationaltheatret?

Diskusjonen om utvidelse og rehabilitering av Nationaltheatret har pågått i 125 år. Men nå ser det ut til at vi går fra ord til handling.

Nationaltheatret er tegnet av arkitekt Henrik Bull og sto ferdig i 1899. Siden har bygget ikke gjennomgått nevneverdige moderniseringer. Teatret er i en byggeteknisk kritisk tilstand og tidsmessig med tanke på hva som forventes av et moderne teaterhus. Det mangler moderne

scener og sceneteknologi, gode nok publikumsfasiliteter og universell utforming. I 2016 ble det gjennomført inspeksjoner på elektriske anlegg, brannvarslingsanlegg, ventilasjonsaggregater, sanitær-anlegg og de to heisene i bygget. Rapportene beskriver et bygg som er

overmodent for rehabilitering, og som følge av dette har teatret nødsikret fasaden av hensyn til sikkerheten. Derfor er vi på teatret svært lettet over at regjeringen nå går fra ord til handling – og vi håper at ambisjonsnivået til rehabiliteringen tilfredsstiller kravene til et moderne teaterhus.

Pressekonferanse: Kulturminister Linda Hofstad Helleland og styreleder Anne Enger fra pressekonferansen på Nationaltheatret, 21. april 2017, der det ble kjent at regjeringen går inn for å rehabilitere Nationaltheatret. Foto: NTB scanpix, Håkon Mosvold Larsen

MÅL 4 4 NATIONALTHEATRET SKAL VÆRE EN OFFENSIV OG PROFESJONELL VIRKSOMHET

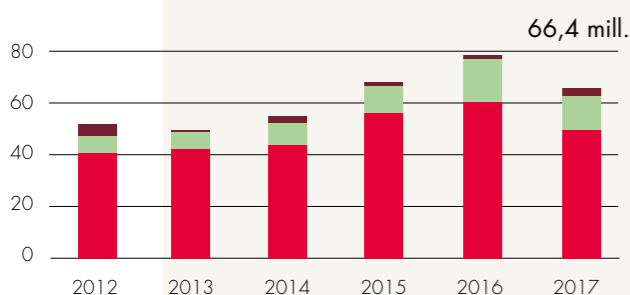
Som et av Norges ledende teatre skal vi ha de mest kompetente medarbeiderne, bruke ressursene optimalt, være utviklingsdyktige og endringsvillige, ha effektive arbeidsposesser og hensiktsmessig bemanning. Gjennom å styrke inntjeningen på alle områder, også gjennom effektivt samarbeid med næringsliv, stiftelser og andre, skal vi sikre en bærekraftig økonomi,

som er viktig for et det kunstneriske handlingsrommet. Teatret skal ha klare beslutnings- og kommunikasjonslinjer, balansere individuell utfoldelse og fellesskapets behov og legge til rette for at alle bidrar til kompetanseutvikling. Teatret skal også omsette teatrets verdigrunnlag i praksis og prioritere helse, miljø og sikkerhet.

➤ HVORDAN GIKK DET I 2017?

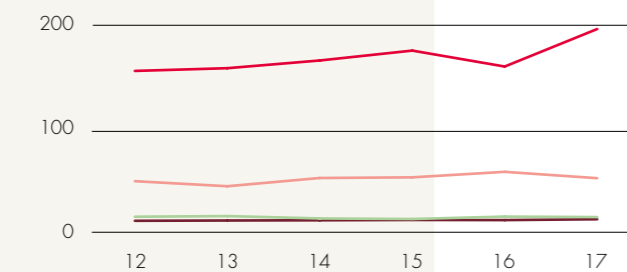
EGENINNTEKTER (mill.kr.)

- Diverse inntekter, bar m.m.
- Billettinntekter
- Sponsorinntekter

KOSTNADER (mill.kr.)

- Personalkostnader
- Andre driftskostnader
- Produksjonskostnader
- Avskrivninger

Toårig omstillingsplan

Nationaltheatrets økonomi ble merkbart strammere i 2017. Statsstilskuddet har ikke fulgt pris- og lønnsveksten de siste årene, og i 2017 ble egeninntektene lavere enn forventet. Teatret fikk dessuten høyere personalkostnader enn ventet og endte dermed opp med et underskudd. Nationaltheatret har laget en toårig

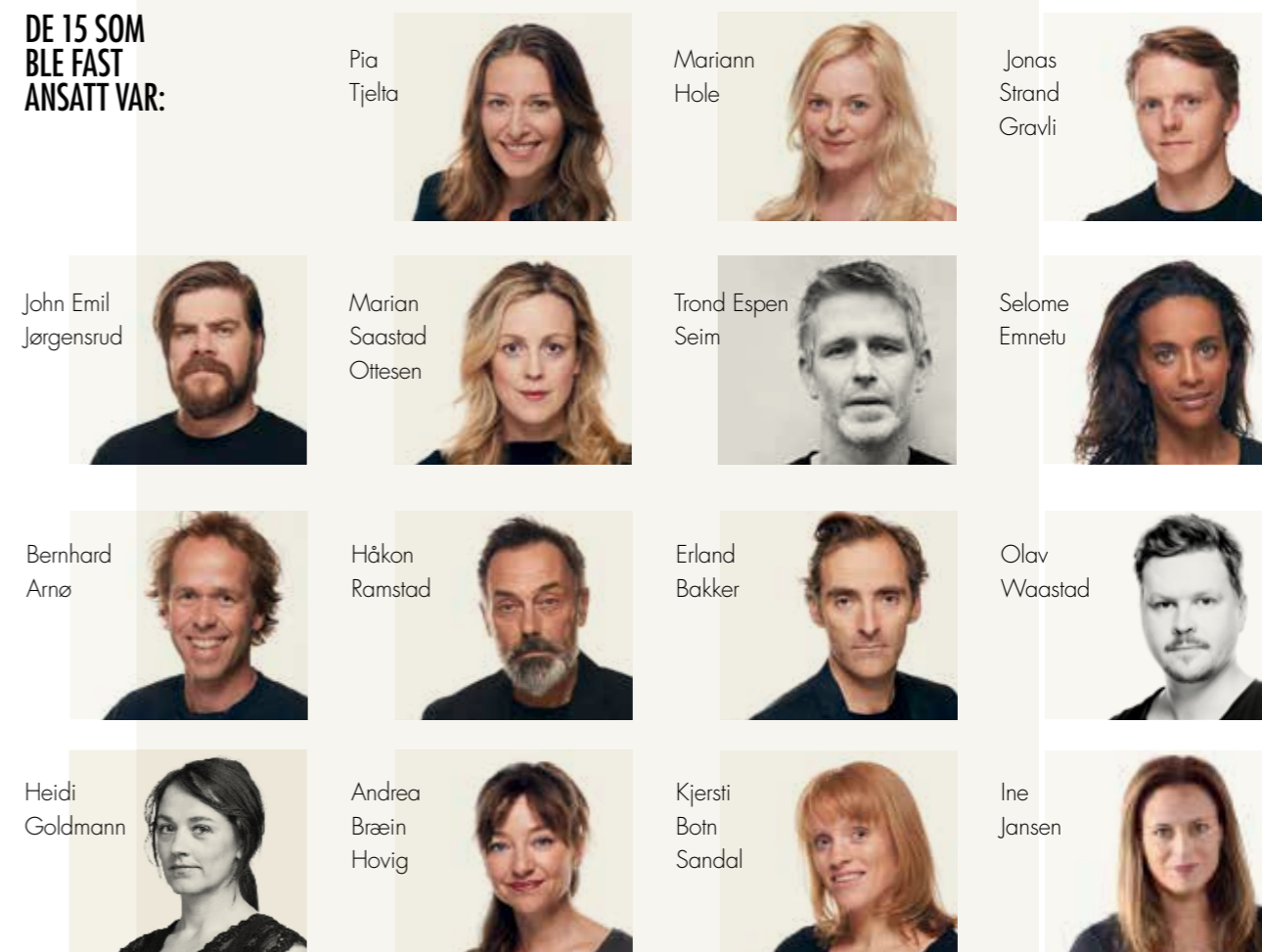
omstillingsplan fra 2018 til 2020, der målet er å øke egenkapitalen gjennom høyere egeninntekter og å kutte kostnader – samt å vurdere repertoaret, uten å vike fra samfunnsoppdraget om å spille både bredt og smalt. Teatret har altså som ambisjon å opprettholde aktivitet og variasjon, samtidig som vi skal redusere kostnader.

Vi arbeider derfor med å finne tiltak blant annet gjennom bruk av ny teknologi og tilpasning i organisasjonen som følge av det. Omstilling skal drøftes med de tillitsvalgte. Vi jobber i skrivende stund med å konkretisere tiltakene og starter gjennomføring av omstillingsplanen fra og med høsten 2018.

15 skuespillere fikk fast jobb

I 2017 fikk 15 skuespillere fast ansettelse ved Nationaltheatret. Dette er unikt i et teatermiljø som i svært stor grad baserer seg på frilansere.

DE 15 SOM BLE FAST ANSATT VAR:

SAMARBEID MED SAMFUNNS- OG NÆRINGS-LIV

Nationaltheatret hadde et fruktbart samarbeid med samfunns- og næringslivsorganisasjonene OBOS, Norgesgruppen, Omsorgspartner, Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen InterNational.

ET TRYGT OG GODT ARBEIDSMILJØ

Etter fjorårets oppmerksomhet rundt seksuell trakassering i arbeidslivet, har Nationaltheatret tatt flere forebyggende grep. Vi har hatt seksuell trakassering som tema på den årlige kollegadagen, og vi slutfører nå oppdaterte varslingsrutiner på dette området.

SAMFUNNSANSVAR

Nationaltheatret er en organisasjon som setter etikk og samfunnsansvar høyt. Vi slutfører i skrivende stund et oppdatert etisk regelverk og en strategi for samfunnsansvar, som kan leses på nationaltheatret.no.

AKTIVITET I 2017:

FORESTILLINGER OG ARRANGEMENTER

Det ble spilt 1052 forestillinger på og i regi av Nationaltheatret i 2017, og 306 formidlingsarrangementer gikk av stabelen. Her følger en oversikt over teatrets mangfoldige aktivitet i 2017.

Fra forestillingen *Nils Klims reise til underverdenen*, basert på Ludvig Holbergs roman, iscenesatt av Lars Erik Holter. Fra Sci-fi på Torshov.

226
forestillinger

741
seter

114 581
publikummere

70 %
belegg

Hovedscenen

Hovedscenen er Nationaltheatrets største og eldste scene og et av landets mest praktfulle teaterrom.

Scenen er fra 1899, og er dermed like gammel som selve teatret. Den er bygget som et tradisjonelt tiiteskapsteater. Helt siden åpningen i 1899, er det blitt spilt repertoar på Hovedscenen, slik at det til enhver tid går mellom to og fem forestillinger, som spilles vekselvis.

DEKAMERONEN

Om menneskets vidunderlige
forestillingskraft.

... en stor forestilling for vår tid.
AFTENPOSTEN

Av Giovanni Boccaccio.

Oversatt av Birgit Owe Svihus og Tommy Watz.

Dramatisert av Elisa Kragerup og Solveig Gade.

Regissør: Elisa Kragerup. **Scenograf og kostymedesigner:** Steffen Aarfing. **Koreograf:** Kristian Støvind. **Komponist:** Gaute Tønder. **Lysdesigner:** Magnus Mikaelson. **Maskør:** Greta Bremseth og Eva Sharp. **Dramaturg:** Njål Helge Mjøs og Solveig Gade. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad. **Medvirkende:** Kjersti Tvettersås, Ulla Marie Broch / Mari Maurstad, Marika Enstad, Heidi Goldmann, Selome Emnetu, Mattis Herman Nyquist, Jonas Strand Gravli, Thorbjørn Harr / Herbert Nordrum / John Emil Jørgensrud, Bernhard Arnø og Anders Mordal.

Premiere: 25. januar 2017

Antall forestillinger: 26

Antall publikummere: 12 493

RENSET

Hvor langt er du villig til å gå for kjærligheten?

■ Når ubehag på liksom blir ubehag for alvor.

DAGBLADET

Av Sarah Kane.

Oversatt av Finn Iunker.

Regissør: Oskaras Koršunovas. Scenograf: Gintaras Makarevicius. Kostymedesigner: Katja Ebbel Frederiksen. Lysdesigner: Tobias Leira. Lyddesigner: Erik Hedin. Maske-designer og spesialeffekter: Wibke Schuler. Videodesigner: Åsmund Bøe. Koreografisk assistanse: Kristian Støvind. Dramaturg: Njål Helge Mjøs. Produsent: Grethe Henden. Medvirkende: Øystein Røger, Birgitte Larsen, Thorbjørn Harr, Kingsford Siayor, Tarjei Westby, Jonas Strand Gravli og Kristin Grue.

Premiere: 1. september 2017

Antall forestillinger: 19

Antall publikummere: 5 242

Suksessen fortsatte

GRØNLANDSÛTRAEN

Bekymringenes sùtra.

Komiprisen 2017

BESTE NYKOMMER

■ Fredrik fra Drammen hadde fortjent en klem. Men tekstene hans, de fortjener så mye mer. En hel verden, liksom.

DAGSAVISEN

Skrevet og fremført av Fredrik Høyer. Basert på diktsamlingen *Grønland-sùtraen* utgitt av Fanfare forlag under prosjektet *Ferdignakka*.

Øyvind Wangensteen. Komponist/lyddesigner: Gaute Tønder.

Urpremiere: 27. august 2016.
Antall forestillinger Amfiscenen: 37
Antall publikummere Amfiscenen: 5 922
Antall forestillinger Hovedscenen: 1
Antall publikummere Hovedscenen: 639

Regissør: Mattis Herman Nyquist. Lysdesigner:

SOM DERE VIL

Shakespeares lekne og romantiske komedie har alt – og enda litt til.

 En ekstravagant lek med ord, lys, farger og musikk.

VG

Av William Shakespeare.
Gjendiktet av Øyvind Berg.
Bearbeidet av Sigrid Strøm Reibo
og Njål Helge Mjøs.

Regissør: Sigrid Strøm Reibo. **Scenograf og kostymedesigner:** Katrin Nottrodt. **Komponist og sangtekster:** Bertine Zetlitz. **Komponist og musikalsk ansvarlig:** Simon Revholt. **Koreograf:** Oleg Glushkov. **Lysdesigner:** Øyvind Wangensteen. **Maskør:** Hege Ramstad, Wibke Schuler. **Dramaturg:** Njål Helge Mjøs. **Regiassistent:** Ia Maria Staveland. **Scenografiassistent:** Vasylyna Kharchevka. **Produsent:** Grethe Henden. **Medvirkende:** Finn Schau, Øystein Røger, Mads Ousdal / Trond Espen Seim, Fridtjov Såheim / Bjørn Skagestad, Erlend Bakker, Mattis Herman Nyquist / Herbert Nordrum, Hermann Sabado, Jonas Strand Gravli, Per Christian Ellefsen, Sigmund Sæverud, Olav Waastad, Ågot Sendstad, Nils Golberg Mulvik / Tarjei Westby, Selome Emnetu, Kjersti Tvetterås, Mariann Hole / Mari Strand Ferstad, Eindrude Zetlitz. **Musikere:** Keyboards, tracks, programmering: Jonas Lie Theis / Hoang Viet Phi Uy. Trommer, perkusjon, vokal: Andreas Bratlie.

Premiere: 5. april 2017
Antall forestillinger: 51
Antall publikummere: 24 234

Heddaprisen 2017

Vinner

Sigrid Strøm Reibo
BESTE REGI

Nominert

Kjersti Tvetterås
**BESTE KVINNELIGE
SKUESPILLER/
HOVEDROLLE**

Nominert

Katrin Nottrodt
**BESTE SCENOGRAFI/
KOSTYMEDESIGN**

REISEN TIL JULESTJERNEN

Julefortellingen over alle
julefortellinger er tilbake.

En forestilling som byr på magisk
kraft (...) det er storslått, sentimentalt,
jordnært og morsomt.

VG

Av Sverre Brandt.

Komponist: Johan Halvorsen.

Regissør: Kjersti Horn. **Scenograf og kostymedesigner:** Katja Ebbel Frederiksen. **Lysdesigner:** Øyvind Wangensteen. **Koreografer:** Birgitte og Mikkel Olsenlund. **Koreografiassistent:** Kaja Slotnæs. **Musikalsk ledelse og arrangementer:** Per Christian Revholt. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik og Nina König. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Maren K. Onsker. **Medvirkende:** Selome Emnetu, Hanne Skille Reitan, Kingsford Siayor, Espen Alknes, Herbert Nordrum, Robert Skjærstad, Per Christian Ellefsen, Tarjei Westby, Jonas Strand Gravli, John Emil Jørgensrud, Olav Waastad, Kristin Grue, Ingjerd Egeberg, Kjersti Botn Sandal, Mari Maurstad, Iselin Shumba, Ellen Horn, Nasrin Khusrawi, Kikki Stormo, Birgitte Larsen og Espen Bråten Kristoffersen. **Orkester:** Orkesterledelse:

Per Christian Revholt. **Fløyte:** Ingrid Holmen / Marit Steinum. **Klarinett:** Hans Christian Bræin / Rolf Steinar Borch. **Fagott:** Eline Solum Gran / Ingrid Åhlander. **Horn / Trompet:** Bjørg Bøe. **1. fiolin:** Sara Øvinge / Guro Asheim / Liv Hilde Klock / Emilie Liedsheim. **2. fiolin:** Magnus Boye Hansen / Theodor Thornhill / Sidsel Scheen / Vebjørn Stuksrud / Silje Bagge. **Bratsj:** Bendik Foss / Stig Ove Ose / Marius Røe Nåvik. **Cello:** Frida Fredrikke Waaler Wærvågen / Kaja Fjellberg Pettersen / Jan Clemens Carlsen / Tove Erikstad. **Bass:** Nikolai Matthews / Mathias Valseth / Inga Aas. **Slagverk:** Morten Belstad. **Piano / Keyboard:** Ket Iren Lødemel. **Barna fra laget GULL:** Matias Karlsen Bache, Teodor Barsnes-Simonsen, Aliyah Eline Clarke, Henrik Elgborn, Ronja Flaaten Steen, Kristiane Gausdal Mærli, Hedda Farnes Grjotheim, Frida Farnes Grjotheim, Peter Andreas Hjeltnes Moseng, Ola Helstad, Nomi Maria Holter-Norderhaug, Sara Hågensen, Maren

Jenssen, Mina Malthe-Sørensen, Jonas Molvig, Leona Nessa Orten, Helvig Paus, Anna Alpana Tvedt, Luca Verde, Tiril Vigren, Oskar Vigren, Alvide Woxholt-Wetten, Manuela Ørnhøi, Isac Klouman Åsland. **Barna fra laget GLITTER:** Emilie Bondy, Helene Bondy, Sondre Bringager, Maria Celina Børnich, Maren Cappelen, Bastian Eggum Huuse, Albertine Engelstad, Celine Berge Foy, Emma Geelmuyden, Sofia Patience Helle Østerlund, Stefani Nathasha Gunasekara, Bobo Solan Hedin, Stella Holter Lowery, Molly Horn, Katherina Horup, Sigurd Jongers, Eskil Melar-Østlie, Lilo Olsenlund, Bernhard Rynning, Helene Jin Røysland, Hedvig Vandvik, Karin Wang Brustad, Ida Eline Wæien, Liam Solbjerg. **Barnepassere:** Vanessa Storm & Caroline Lillaas.

Premiere: 21. oktober 2017
Antall forestillinger: 86
Antall publikummere: 50 816

DON JUAN

La deg forføre!

En Don Juan av i dag.

KLASSEKAMPEN

Av Molière.
Oversatt av Karin Gundersen.
Bearbeidet av Runar Hodne og
Mari Vatne Kjeldstadli.

Regissør: Runar Hodne. **Komponist:** Aslak Dørum. **Scenograf og kostymedesigner:** Kari Gravklev. **Lysdesigner:** Andreas Fuchs. **Maskør:** Ruth Haraldsdottir Norvik. **Dramaturg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad. **Medvirkende:** Anders Baasmo Christiansen, Nader Khademi, Per Frisch, Ruby Dagnall, Petronella Barker, Erland Bakker, Endre Hellestveit, Mari Strand Ferstad, Birgitte Larsen, John Emil Jørgensrud, Bente Børsum og Lasse Lindtner.

Premiere: 24. februar 2017
Antall forestillinger: 24
Antall publikummere: 12 153

Suksessen fortsatte

KONDOLERER

En komedie om
selvmord.

Et strålende bevis på at man kan le av noe som er så
vondt at det nesten ikke går an å snakke om.

KLASSEKAMPEN

Av og med
Else Kåss Furuseth.

Regissør: Arvid Ones.

Kondolerer var en del av Komilab på
Torshovteatret. Produsert i samarbeid
med Feelgood.

Spilt 2. november 2017.
Antall forestillinger: 1
Antall publikummere: 690

Suksessen fortsatte

NATTEN ER DAGENS MOR

Familieportrett uten filter.

Stort bedre helvete enn
dette får du neppe.

VG

Av Lars Norén.

Oversatt av Arne Lygre

Regissør: Kjersti Horn. **Scenograf og kostymedesigner:** Sven Haraldsson. **Lysdesigner:** Chrisander Brun. **Lyddesigner:** Erik Hedin. **Maskør:** Eva Sharp. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad. **Medvirkende:** Terje Strømdahl, Ellen Horn, Glenn André Kaada og Emil Johnsen.

Forestillingen er et samarbeid mellom
Nationaltheatret og Riksteatret.

Premiere 14. januar 2015
Antall forestillinger: 9
Antall publikummere: 3 888

#METOO OG #STILLE- FOROPPTAK

I kjølvannet av den internasjonale kampanjen #metoo har 606 norske skuespillere, både frilansere og ansatte ved teatrene, undertegnet #stilleforopptak-oppropet mot seksuell trakassering på sine arbeidsplasser.

Søndag 10. desember 2017 ble de anonyme historiene lest opp på Nationaltheatrets hovedscene. Arrangementet var et samarbeid mellom Nationaltheatret og Oslo Nye Teater, Hålogaland Teater, Det Norske Teatret, Trøndelag Teater, Den Nationale Scene, Teater Innlandet, Riksteatret, Rogaland Teater, Hordaland Teater, Sogn og Fjordane Teater, Turnéteatret i Trøndelag, Sámi Našunála-teáhter Beavvváš, Kilden Teater, MFO (Musikernes Fellesorganisasjon), FTF (Film- og Teater teknisk Forening), NTL (Norsk Tjenestemannslag) og NSF (Norsk Skuespillerforbund).

10. desember 2017
Antall forestillinger: 1

Nominert

★
FRILANSPRISEN

211
forestillinger

200+
seter

33 688
publikummere

82 %
belegg

Amfiscenen

Amfiscenen er mer intim og moderne enn Hovedscenen og er like gjerne arena for klassikere som for samtidsdramatikk. Her opplever du både små og store ensembler.

Amfiscenen, som holder til i fjerde etasje i teatrets hovedhus, åpnet i 1963. Det var første gang et norsk teater åpnet en scene innenfor selve teaterbygningen. Også på Amfiscenen spiller teatret repertoar, med flere forestillinger som alternerer.

BARNET

Hudlaust om håp
og trøyst.

Av Jon Fosse

Regissør: Anne-Karen Hytten. **Komponist:** Nils Økland. **Scenograf og kostyme-designer:** Milja Salovaara. **Lysdesigner:** Antononio Rodrigues-Andersen. **Lyd-designer:** Roy Knudsen. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Olav Torbjørn Skare. **Produsent:** Runi Sveen. **Medverkande:** Hermann Sabado, Hanne Skille Reitan, Duc Paul Mai-The, Ågot Sendstad, Andrea Bræin Hovig og Nils Golberg Mulvik. **Musikarar:** Nils Økland, Per Oddvar Johansen og Sigbjørn Apeland.

Premiere: 12. januar 2017
Tal på framsyningar: 32
Tal på publikumarar: 4 223

Når du får lyst til å omfavne personene på scenen i et inderlig håp om at de skal mestre livet sitt, tyder det på at stykket griper.

KULTURKRITIKK.NO

KAOS ER NABO TIL GUD

Tett på Lars Noréns
beksvarte univers.

Hotelltragedie i verdensklasse (...) en rystende og gjennomgripende forestilling. For noen vil den være en livsforandrende opplevelse.

AFTENPOSTEN

Av Lars Norén
Oversatt av Arne Lygre.

Regissør: Kjersti Horn. Scenograf, kostymedesigner og videokonsept: Sven Haraldsson. Komponist og lyddesigner: Erik Hedin. Lysdesign: Norunn Standal. Videofotograf: Gabba Gabrielsen. Maskør: Eva Sharp. Dramaturg: Kristian Lykkeslet Strømskag. Regiassistent: Aasne Vaa Greibrokk. Koreograf: Hege Haagenrud. Produsent: Maren K. Onsaker. Medvirkende: Terje Strømdahl, Ellen Horn, Glenn André Kaada, Emil Johnsen og Frøydis Armand.

Premiere: 29. april 2017
Antall forestillinger: 27
Antall publikummere: 4 647

Heddaprisen 2017

Nominert

Kjersti Horn
BESTE REGI

Nominert

Emil Johnsen
BESTE MANNLIGE
SKUESPILLER/
MEDSPILLER

Suksessen fortsatte

LILLE EYOLF

Det usynlige barnet.

Nådeløst om selvgodhet.

VG

Av Henrik Ibsen

Regissør: Sofia Jupither. Scenograf: Erlend Birkeland. Kostymedesigner: Ellen Dæhli Ystehede. Lysdesigner: Magnus Mikaelson. Maskør: Ruth Haraldsdottir Norvik. Dramaturg: Mari Vatne Kjeldstadli. Produsent:

Runi Sveen. Medvirkende: Pia Tjelto, Kåre Conradi, Ine Jansen, John Emil Jørgensrud, Andrine Sæther, Sebastian Sørle Lamb og Petter Blom-Hellum.

Nypremiere: 29. august 2017
Antall forestillinger: 17
Antall publikummere: 3 366

KONGEN DØR

Kongen dør, leve kongen!

En hysterisk morsom forestilling.

DAGSAVISEN

Av Eugène Ionesco.
Oversatt av Kjell Helgheim

Regissør: Stein Winge. **Regiassistent:** Per Egil Aske. **Scenograf og kostymedesigner:** Tine Schwab. **Komponist:** Sigurd Nikolai Winge. **Lysdesigner:** Øyvind Wangensteen. **Koreografisk assistent:** Lars Jacob Holm. **Maskør:** Wibke Schuler. **Dramaturg:** Olav Torbjørn Skare. **Produsent:** Grethe Henden. **Medvirkende:** Jan Sælid, Rebekka Nystabakk, Anneke von der Lippe, Espen Alknes, Giske Armand og Per Egil Aske.

Premiere: 16. februar 2017
Antall forestillinger: 32
Antall publikkumere: 3 947

Heddaprisen 2017

Vinner

Jan Sælid

**BESTE MANNLIGE
SKUESPILLER/
HOVEDROLLE**

Nominert

Giske Armand
**BESTE KVINNELIGE
SKUESPILLER/
MEDSPILLER**

Per Aabels ærespris

Tildelt Jan Sælid for
rollen som Kong
Bérenger i *Kongen
dør* og John Gabriel
Borkman i *Borkman*.

REVOLUSJON

Den beste måten å forutsi fremtiden på, er å oppfinne den selv.

” Hele Stortinget bør skaffe seg billetter til *Revolusjon*. Dette stykket viser at kunst er en hjørnestein i fornyelse av samfunnet. Christian Lollike kommer som et friskt pust inn i norsk teater.

NRK

Av Christian Lollike.
Skrevet på bakgrunn av tekst av Mikkel Bolt Rasmussen og med tekstfragmenter av Sigrid Johannesen.
Oversatt av Njål Helge Mjøs.

Regissør: Christian Lollike. **Scenograf og kostymedesigner:** Franciska Zahle. **Lysdesigner:** Norunn Standal. **Maskør:** Eva Sharp. **Dramaturg:** Njål Helge Mjøs. **Regiassistent:** Lotta Rygg. **Produsent:** Runi Sveen. **Medvirkende:** Olav Waastad, Ole Johan Skjelbred, Trine Wiggen, Eindrive Eidsvold, Mikkel Weum og Are Skare-Zachariassen.

Urpremiere: 29. september 2017
Antall forestillinger: 23
Antall publikummere: 3 067

Suksessen fortsatte

JULEMIDDAG

Slekt skal følge slekters gang.

Sprudlende og leken.

VG

Nedskrevet av Tyra Tønnessen

Oversatt til stavangerisk av Rolf Kristian Larsen. Inspirert av Thornton Wilders *The Long Christmas Dinner* og av private julehistorier.

Regissør: Tyra Tønnessen. **Scenograf og kostymedesigner:** Dagny Drage Kleiva. **Koreograf:** Tor Ivar Hagen. **Lysdesigner:** Øyvind Wangensteen. **Maskedesigner:** Ruth Haraldsdottir Norvik og Marianne Hommo. **Dramaturg:** Kristian Lykkeslet Strømskag. **Produsent:** Runi Sveen og Margrethe Aaby. **Medvirkende:** Ågot Sendstad, Per Frisch, John Emil Jørgensrud, Anneke von der Lippe, Kjersti Tveterås, Marte Engebretsen, Rolf Kristian Larsen, Hermann Sabado, Nils Golberg Mulvik / Thorbjørn Harr.

Nypremieren: 27. oktober 2017
Antall forestillinger: 32
Antall publikummere: 6 351

Suksessen fortsatte

JO FORTERE JEG GÅR, JO MINDRE ER JEG

Mestermøte mellom tre av Norges viktigste kunstnere.

Jacobsens sceniske autoritet er ubestridelig. Og kjærligheten til stoffet lyser det av.

VÅRT LAND

Av Kjersti Annesdatter Skomsvold. Dramatisert av Kjersti Annesdatter Skomsvold og Anne Marit Jacobsen.

Regissør: Margreth Olin. **Komponist:** Rebekka Karijord. **Scenograf og kostymedesigner:** Dagny Drage Kleiva. **Lysdesigner:** Ida Klevstul Burdal og Hanne Marte Griffiths. **Videodesigner:** Torbjørn Ljunggren. **Maskør:** Hege Ramstad. **Dramaturg:** Mari Vaine Kjeldstadli og Kristiaan Lykkeslet Strømskag. **Produsent:** Margrethe Aaby. **Medvirkende:** Anne Marit Jacobsen og Nils Golberg Mulvik.

Urpremiere: 11. januar 2014.
Antall forestillinger: 4
Antall publikummere: 791

129
forestillinger

130–200
seter

15 255
publikummere

78 %
belegg

**FEIRET 40 ÅR
I 2017**

Torshov

Nationaltheatret flyttet inn i de gamle biblioteklokalene i Soria Moria-bygget på Torshov i 1977. Siden den gang har Nationaltheatret på Torshov vært en av Norges mest profilerte eksperimenterende teaterscener.

Teatret har vært gjenstand for både kunstnerisk, politisk og økonomisk turbulens, men har hele tiden vært et sted der skuespillerne har kunnet prøve ut nye kunstneriske uttrykk og nye organisasjonsformer – og dermed har de trukket nye publikumsgrupper til teatret.

Sci-fi på Torshov

Torshovgruppa har i 2017 bydd på fantastiske historier, eksistensielle spørsmål og mye humor på Torshovteatret, Nationaltheatrets egen lekestue.

Torshovgruppa består av skuespillerne Janne Heltberg, Sigurd Myhre, Håkon Ramstad og Herman Bernhoft. I 2017 har de vært sine egne teatersjefer på Nationaltheatret på Torshov, hvor skuespillere har fått boltre seg med egne prosjekter og tema siden 1970-tallet.

To år med science fiction på Torshov deles inn i tre bolker: Den første sesongen, som startet i januar 2017, handlet om mennesket. Del to handlet om samfunnet, og del tre tok for seg hele universet.

«Science fiction rommer fantastiske historier, gjerne basert på filosofiske ideer og etiske problemstillinger. Med seks produksjoner går vi inn i ulike aspekter av sci-fi-sjangeren, og setter opp både klassikere og nyskrevet dramatik. Sci-fi på Torshov er lekent og eksistensielt teater, på Oslos fineste intimszene», forteller skuespiller Herman Bernhoft.

Sci-fi-gruppa fulgte etter Komilab og Musikklab, som er de to siste gruppene på den lille runde scenen.

NILS KLIMS REISE TIL UNDERVERDEN

Hvem er vi når alt er
opp ned?

Bare så innmari morsom!
DAGSAVISEN

Fritt etter Ludvig Holberg.
Bearbeidet av Lars Erik Holter og Torshovgruppa.

Regissør: Lars Erik Holter. **Scenograf:** Mone Rustøy. **Kostymedesigner:** Kathrine Tolo. **Assistent for kostymedesigner:** Thalia Steffensen. **Lysdesigner:** Phillip Bøe Isaksen. **Lyddesign:** Magnus Dahle Larssen. **Videodesign:** Torbjørn Ljunggren. **Maskør:** Terje Rødsjø. **Dramaturg:** Olav Torbjørn Skare. **Produsent:** Ba Clemetsen. **Medvirkende:** Herman Bernhoft, Sigurd Myhre, Håkon Ramstad, Maria Bock og Janne Heltberg.

Premiere: 5. september 2017
Antall forestillinger: 31
Antall publikummere: 4 931

R.U.R.- ROSSUMS UNIVERSAL- ROBOTER

En lattervekkende og
burlesk komedie om hva
som skjer når robotene
får styre verden.

Fantastisk visuelt.
NRK

Av Karel Čapek.
Oversatt av Kristin Sofie
Kilsti i en versjon av Angelina
Stojčevska.

Regissør: Angelina Josephine
Stojčevska. **Komponist:** Gaute Tønder.
Scenograf: Nia Damerell. **Kostyme-
designer:** Ane Aasheim. **Lys:** Phillip
Bøe Isaksen. **Maskør:** Wibke
Schuler. **Dramaturg:** Olav Torbjørn
Skare. **Produsent:** David Parrish,
Margrethe Aaby. **Medvirkende:** Janne
Heltberg, Herman Bernhoft, Sigurd
Myhre, Håkon Ramstad, Olav Waastad
og Liv Bernhoft Osa.

Norgespremiere: 13. januar 2017
Antall forestillinger: 33
Antall publikummere: 3 189

NOSTALGI 2175

En kjærlighetshistorie fra
fremtiden.

Håp og håpløshet i
dystopiens tid.
DAGBLADET

Av Anja Hilling.
Oversatt av Elisabeth
Beanca Halvorsen.

Regissør: Jonas Corell Petersen.
Lyddesigner og komponist: Gaute
Tønder. **Scenograf og kostyme-
designer:** Nia Damerell. **Lys:** Phillip Bøe
Isaksen. **Maskør:** Ingunn Schumann
Mosand. **Dramaturg:** Hege Randi
Tørresen. **Produsent:** Kristin Fladmoe
Wolmer. **Medvirkende:** Janne Heltberg,
Herman Bernhoft, Sigurd Myhre og
Håkon Ramstad.

Norgespremiere: 31. mars 2017
Antall forestillinger: 33
Antall publikummere: 1 787

1984

En moderne klassiker om
overvåkning, manipula-
sjon – og om å lytte til
sin egen stemme.

Skarpt gjennomført skodespel.
DAG OG TID

Av George Orwell.
Oversatt av Sigurd Myhre
Dramatisert av Robert Icke og
Duncan Macmillan.

Regissør: Kristina Kjeldsberg. **Komponist
og lyddesigner:** Andreas Caijar. **Scenograf
og kostymedesigner:** Dagny Drage Kleiva.
Lys: Phillip Bøe Isaksen. **Video:** Torbjørn
Ljunggren. **Maskør:** Terje Rødsjø. **Drama-
turg:** Mari Vatne Kjeldstadli. **Regiassistent:**
Christina Smeby. **Produsent:** Kristin Fladmoe
Wolmer og Ba Clemetsen. **Medvirkende:**
Janne Heltberg, Herman Bernhoft, Sigurd
Myhre, Håkon Ramstad, Jan Sælid, Marika
Enstad, Bernhard Arne, Maria Bock og Julie
Frantzen Lie / Julia Heyerdahl Skagestad.

Premiere: 4. november 2017
Antall forestillinger: 31
Antall publikummere: 5 191

66
forestillinger

60
seter

3 624
publikummere

90 %
belegg

Malersalen

Malersalen er teatrets nyeste scene. Den har siden 1983 vært brukt som spillelokale.

Som navnet antyder, dreier det seg om teatrets gamle malersal, som ble frigjort da teatret flyttet en del av verkstedene ut av hovedbygningen. Malersalen har de siste årene vært en av Nationaltheatrets viktigste arenaer for ny norsk dramatik. Det intime rommet har ca. 60 sitteplasser og egner seg også til kunstnerportretter, lyrikkprogrammer og opplesninger.

FYRSTEN — MACHIABELLI- VARIASJONER

Hvor kald må den være
som ønsker å forandre
verden?

Et veksthus for makt-
strategisk tanke.

DAGBLADET

Av Tore Vagn Lid

Regissør/audioviseuelt konsept: Tore Vagn Lid. **Komponist:** Tore Vagn Lid / Tomas Nilsson. **Scenograf/video:** Kyrre Bjørkås. **Maskør:** Ingunn Schumann Mosand. **Kostymekonsulent:** Matilda Söderling. **Dramaturg:** Kristian Lykkeslett Strømskag. **Regiasistent:** Ida Blixt Teige. **Videokunstnerisk bidrag:** Anders Eiebakke. **Produsent:** Grethe Henden. **Spillere:** Anders Mordal, Hanne Skille Reitan, Ingjerd Egeberg, Tomas Nilsson og Marita Kjetland Rabben.

Premiere: 28. april 2017
Antall forestillinger: 36
Antall publikummere: 2 163

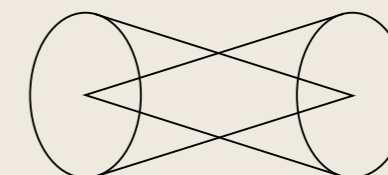
DOUBLE FEATURE

Hva er originalen, og
hva er kopien?

(...) en sone for refleksjon (...)

DAGBLADET

Basert på tekster av Friedrich Hölderlin og China Miéville.

Oversatt av Gjert Vestheim, Torgeir Skorgen, Ole Johan Skjellbred, Erlend Sandem, ensemblet m.fl. **Regi og konsept:** Anders Paulin. **Manus:** Anders Paulin / Bojana Cvejić. **Kunstnerisk samarbeid:** Bojana Cvejić. **Lys og rom:** Daniel Andersson. **Musikk:** Anders Paulin / Ignas Krunglevičius. **Dramaturg:** Kristian Lykkeslett Strømskag. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad. **Medvirkende:** Espen Alknes, Ingjerd Egeberg, Andrine Sæther, Marika Enstad og Iselin Shumba.

Urpremiere: 8. september 2017
Antall forestillinger: 15
Antall publikummere: 699

SPØRRSPILLET

Hvor godt kjenner vi
våre aller nærmeste?

Ei særs vellukka oppsetning.

VÅRT LAND

Av Mikkel Bugge.

Forestillingen er produsert i samarbeid med Bugge & Johnsen. Utviklingsprosjektet har mottatt støtte fra Dramatikkens hus og Norsk kulturråd. Prosjektet er støttet av Bergesenstiftelsen.

Regissør: Kai Johnsen.
Produsent: Kirsti Holm-Glad.
Medvirkende: Morten Espeland og Tone Mostrøm.

Urpremiere: 13. november 2014
Antall forestillinger: 6
Antall publikummere: 298

24
forestillinger

140
seter

3 202
publikummere

92 %
belegg

Bakscenen

Bakscenen er en intim og høyt verdsatt arenascene.

Bakscenen er egentlig en lagringsplass for kulisser, bak teatrets Hovedscene. Tidvis blir dette arealet også brukt som spillelokale. Bakscenen brukes gjerne som arenascene, der publikum sitter på alle sider – og har en helt egen, intim stemning – som er høyt verdsatt blant både kunstnere og publikum. Inngangen er fra Nationaltheatret stasjon.

KIRSEBÆR- HAGEN

En æra står for fall

Det er så intenst og vakkert. (...) en forestilling du virkelig bør sikre deg billett til.

TEATERUNGDOM.NO

Av Anton Tsjekhov.
Oversatt av Kjell Helgheim
Bearbeidet av Mari Vatne
Kjeldstadli

Regissør: Hanne Tømte. Scenograf og kostymedesigner: Nora Furuholmen.
Lysdesigner: Øyvind Wangensteen.
Maskør: Hege Ramstad. Dramaturg: Oda Radoor. Produsent: Kirsti Holm-Glad.
Medvirkende: Giske Armand, Hanne Skille Reitan, Bjørn Floberg, Trond Espen Seim, Emil Johnsen, Per Frisch, Laila Goody, Robert Skjærstad, Espen Skjønberg / Per Tofte, Heidi Goldmann, Kikki Stormo og Gorm Grømer.

Premiere: 23. september 2017
Antall forestillinger: 24
Antall publikummere: 3 202

Heddaprisen 2018

Nominert
Bjørn Floberg
BESTE MANNLIGE
SKUESPILLER/
MEDSPILLER

Andre scener og gjestespill

Fordi Nationaltheatret ønsker å nå ut til et størst mulig publikum, spiller vi forestillinger rundt i landet, ofte i samarbeid med Riksteatret. Vi presenterer gjestespill både på norske og internasjonale scener, og vi inviterer gjestespill inn på egne scener.

KJÆRLIGHET

Et mestermøte mellom ord og toner.

Lise Fjeldstad og Håvard Gimse gjorde verden til et vakrere sted!

HALDEN ARBEIDERBLAD

Medvirkende: Lise Fjeldstad og Håvard Gimse,

Hovedscenen
Spilt 14. november 2017
Antall forestillinger: 1
Antall publikummere: 361

ØSTENFOR KJÆRLIGHET, VESTENFOR DRØM

Fra stille til orkan styrke.

Utvalg og idé: Anne Marit Jacobsen.

Musikk: Benedicte Maurseth. Medvirkende: Anne Marit Jacobsen og Benedicte Maurseth.

Hovedscenen
Spilt 7. og 8. november 2017
Antall forestillinger: 2
Antall publikummere: 459

EISLER-MATERIAL

Unik konsertopplevelse i skjæringspunktet mellom konsert og opera.

ultima

OVERFØRING

Heddaprisen 2017

Vinner
Torolv Maurstad
BESTE MANNLIGE
SKUESPILLER

Av Heiner Goebbels.

Komponist/regissør: Heiner Goebbels. Solist: Josef Bierbichler

Bestillingsverk fra Musica Viva, München. Samproduksjon mellom Musica Viva/Bayerischer Rundfunk, Hebbel-Theater Berlin og Dresdner Zentrum für zeitgenössische Musik. Støttet av Deutsche Bank Stiftung.

Hovedscenen
Spilt 7. september 2017
Antall forestillinger: 1
Antall publikummere: 569

Basert på psykolog Marit Røbus intervju med eldre kollegaer. Til teater ved Tyra Tønnessen.

Regissør og scenograf: Tyra Tønnessen
Scenograf og kostymedesigner: Leiko Fuseya. Lysdesigner: Torkel Skjærven, Lyddesigner: Vibeke Blydt-Hansen, Koreografisk assistanse: Belinda Braza, Dramaturg: Ingrid Værne Nilsen. Med: Kai Remlov, Torolv Maurstad, Erik Hivju, Britt Langlie, Wenche Medbøe og Grete Ryen.

Det Norske Teater
Spilt fra 6. desember 2017
Antall forestillinger: 27
Antall publikummere: 4 972

HEDDADAGENE PÅ NATIONALTHEATRET!

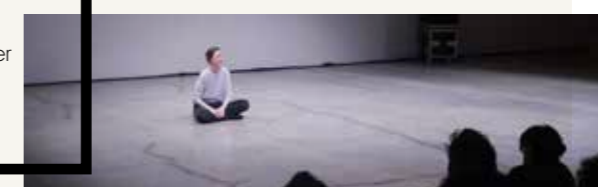
Av og med: Mette Edvardsen.

Produksjon: Mette Edvardsen/Athome. Co-produksjon: Black Box teater (Oslo), Work Space (Brussel). I samarbeid med: Kaaitheater (Brussel), Vooruit (Gent), Netwerk (Aalst). Støttet av: Norsk Kulturråd, Fond for Utøvende kunstnere.

Malersalen
Spilt fra 15. juni 2017
Antall forestillinger: 3
Antall publikummere: 121

BLACK + NO TITLE

Black er en solo-forestilling om å få ting til å komme til syne. No Title starter der forestillingen Black sluttet.

En fascinerende illustration av våre svårigheter att skilja på världen och vår föreställning om den.

DAGENS NYHETER

JEG VIL HØRE HAVET

Hva skjer når en gruppe ungdommer og seniorer møtes for å diskutere vår felles fremtid?

COI
17

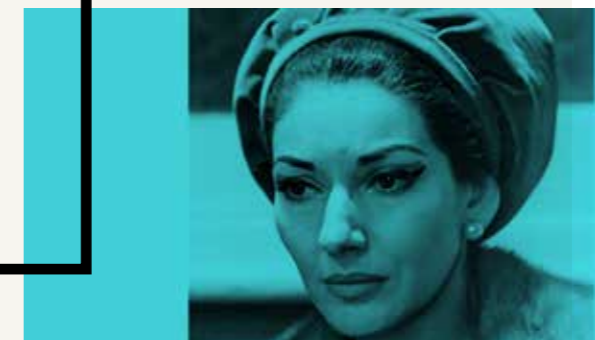
Konsept/idé: Camilla Eeg-Tverbakk og Toril Solvang.

Regissør: Camilla Eeg-Tverbakk og Saira Hyttinen. **Regiassistent:** Justine Nguyen. **Video/bilde:** Tone Myskja. **Musikk:** Birgitte Grimstad, Jon Balke, Batagraf og Mari Boine. **Produsent:** Runi Sveen. **Medvirkende:** Håkon Mathias Vassvik, Ole Magnus Hegge, Birgitte Grimstad, Gina Sofie Mugaas, Gina Gylver, Mikkel Mørch Sollie, Ravand Ismail og Liv T. Skaare.

Malersalen
Urpremiere: 4. november 2017
Antall forestillinger: 6
Antall publikummere: 343

CALLAS REVISITED

Et unikt innblikk bak fasaden til opera-legenden Maria Callas.

Av Einar Bjørge.

Regissør: Einar Bjørge. **Scenografisk konsulent:** Hans Petter Harboe. **Kostyme:** Line Maher. **Lyd- og videodesigner:** Liew Ceng Teng. **Medvirkende:** Kari Onstad

Maria Callas' haute couture-bruk i forestillingen er gjenskapt av Tine Solheim.

Publikumsfoajeen
Spilt fra 14. september 2017
Antall forestillinger: 6
Antall publikummere: 662

50 SHADES PÅ 50 MINUTTER

Fifty Shades-trilogien fra et feministisk perspektiv.

Av og med Liv Guldbrandsen. Fritt etter E. L. James' romantrilogi.

Amfiscenen
Spilt fra 11. desember 2017
Antall forestillinger: 2
Antall publikummere: 393

HISTORIE OM ET EKTESKAP

Dramatisering av prisbelønt og omdiskutert roman.

Det er så ekte. Så inderlig.
DRAMMENS TIDENDE

Av Geir Gulliksen.

Dramatiker, regissør og scenograf: Anders T. Andersen. **Musiker/sanger:** Tuva Syvertsen. **Fotograf/video-designer:** Per Maning. **Kostyme-designer:** Urd Maria Sørgaard. **Lysdesigner:** Thomas Evensen. **Maskør:** Birgit Haugå. **Produsent:** Runi Sveen. **Medvirkende:** Petronella Barker, Jonas Sjøqvist og Silje Storstein.

Produsert av Brageteatret i samarbeid med Nationaltheatret.

Amfiscenen
Spilles fra 6. desember 2017
Antall forestillinger: 5
Antall publikummere: 981

BEGYNNELSER

Trist, sårt, rått og ubehagelig.

En kraftprestasjon.
ADRESSEAVISEN

Av Carl Frode Tiller, Motorpsycho og De utvalgte.

Regissør: Kari Holtan. **Scenograf og videodesigner:** Boya Bäckman. **Kostyme-designer:** Gjøril Bjørcke Sæther. **Lysdesigner:** Tommy Geving. **Lyddesigner:** Eskil Næss. **Musikk og orkester:** Motorpsycho (Hans Magnus Ryan og Bent Sæther). **Dramaturg:** Anne Holtan og Elisabeth Egseth Hansen. **Medvirkende:** Kenneth Hornstad, Hildegunn Eggen, Janne Kokkin, Henriette Marø, Torbjørn Davidsen, Ask Aune Wold og Iver Heie Schive.

Gjestespill fra Trøndelag Teater under Heddadagene 2017. De Utvalgte er støttet av Norsk kulturråd.

Hovedscenen
Spilt 9. og 10. juni 2017
Antall forestillinger: 2
Antall publikummere: 1 312

Suksessen fortsatte i Washington

FORTROLIGE SAMTALER

Den ukjente Bergman.

Av Ingmar Bergman. Oversatt av Tom Remlov. Dramatisert av Liv Ullmann.

Regissør: Liv Ullmann. **Scenograf:** Milja Salovaara. **Kostymedesigner:** Ingrid Nylander. **Lyddesigner:** Nils Wingrei. **Maskør:** Ruth Haraldsdattir Norvik. **Regiassistent:** Einar Bjørge. **Produsent:** Kirsti Holm-Glad (NT)/Rebecca Mathisen (RT). **Medvirkende:** Marle Engebrigtsen, Mattis Herman Nyquist, Anneke von der Lippe, Bjørn Skagestad, Liv Bernhoft Osa, Morten Svartveit og Kari Simonsen.

I samarbeid med Riksteatret.

Gjestet The Kennedy Center i Washington DC 7. - 9. desember 2017.
Antall forestillinger: 4
Antall publikummere: 1 788

Spesial- og fest- forestillinger

I tillegg til forestillinger i repertoar tilbyr Nationaltheatret flere spesial- og festforestillinger – gjerne i samarbeid med andre aktører.

17. MAI-MATINÉ 2017

Uformell og høytidsstemt
17. mai-feiring.

Regissør: Ellen Horn. **Maskør:** Ingunn Schumann Mosand. **Dramaturg:** Hege Randi Tørresen. **Scenografiassistent:** Michael Mycielski. **Produsent:** Maren K. Onsaker. **Orkester** under ledelse av Per Christian Revholt. **Medvirkende:** Laila Goody, Liv Bernhoft Osa, Anne Marit Jacobsen, Toralv Maurstad, Henning Kraggerud, Alma Serafin Kraggerud, Navid Rezvani, Leo Ajkic, Nosizwe, No. 4, 17. mai-barnekor.

Hovedscenen
Antall forestillinger: 1
Antall publikummere: 715

ÅRETS SKOLE- REVY 2017

Nadderudrevyen
2017: *Den fjerde
veggen.*

Intelligent,
underholdende
og veldig
morsom.

AFTENPOSTEN

Regissører: Ingeborg Hegtun, Lina Breidablik, Kristine Hübert, Eirik Bang og Jørgen Konradsen. **Produsent:** Kristin Fladmoe Wolmer. **Skuespillere:** Adrian Øybø, Tobias Eid Barland, Cathrine Wergeland Andersen, Sigrid Festøy, Anton Nydal, Hedda Krogh og Nora Bugge Pasca. **Sang:** Sara Sivertsen Fahrendorff, Astrid Yttredal, Helene Maria Tellefsen, Håkon Caspari,

Ida Skule, Oda Aartun, Oscar Marcussen og Sara D'Arcy Shepherd. **Dans:** Maria Handal, Hedda Wiermyhr, Mina Ellertsen, Juni Alsaker Synnes, Maria Wergeland Andersen, Sophie Franck og Didrik Nettelhorst Krog. **Band:** Camilla Wahlstrøm, Terje Hovet Horpestad, Benjamin Hannus, Evan Danielson, Gina Bache Jenssen, Henrik Bø, Ingrid Elise Grigson Eian, Nora Christiane

Graham, Olav Lundgaard Skogen, Oscar Stein Bjelke, Signe Krusejensen, William Holten, William Viddal Tronslin og Jakob Walmann.

Hovedscenen
Spilt 20. april 2017
Antall forestillinger: 2
Antall publikummere: 1 010

10 PÅ TORSHOV

Alt kan skje på Torshov!

10

PÅ TORSHOV

Medvirkende: Iselin Shumba, Kingsfor Siayor, Petronella Barker, Ågot Sendstad, John Emil Jørgensrud, Rebekka Nystabakk, Trine Wiggen, Jan Gunnar Røise, Liv Bernhoft Osa og Marika Enstad.

Torshovtheatret
Spilt 8. juni 2017
Antall forestillinger: 1
Antall publikummere: 157

Samarbeid, samfunns- og næringsliv

Nationaltheatret har et nært og langsiktig forhold til sponsorer og samarbeidspartnere. Sammen har vi utviklet og realisert flere viktige samfunnsprosjekter og nyskapende kulturaktiviteter, som har gitt stort utbytte for både sponsorene, samarbeidspartnere, teatret og samfunnet.

Hovedsamarbeidspartnere 2017:

**OBOS
NORGESGRUPPEN
OMSORGSPARTNER**

Nationaltheatret samarbeider med viktige og solide virksomheter, samfunnsaktører, tankesmier og organisasjoner, som alle er med på å bidra til å utvikle teatret som institusjon og møtested. Samarbeidene er tuftet på ønsket om å bidra til gjensidig verdiskapning til det beste for virksomhetene, teatret og samfunnet, og sammen utvikler vi skreddersydde partnerskap og samarbeid.

**VERDIFULLE PARTNERSKAP
MED ET MENINGSFULLT
UTBYTTE**

LEDERUTVIKLING

Mimesis er Nationaltheatrets utviklingsprogram for norske toppledere, der skuespillere fra teatret og lederutviklere fra konsulentfirmaet Promethevs bruker scenekunst, filosofi og verdenslitteratur som verktøy for lederutvikling. 26 toppledere fra ulike virksomheter deltok på to samlinger høsten 2017, og på tre samlinger våren 2018.

Teatret bidrar til å gi lederne i organisasjonen Omsorgspartner et utviklende perspektiv på kommunikasjon og ledelse, gjennom samlinger med temaer fra kunst, litteratur og teater. Omsorgspartner tilrettelegger omsorgstilbud for mennesker med ulike typer bistandsbehov.

SKOLEREVY OG FRILUFTSTEATER

Sommeren 2017 skapte vi, sammen med vår partner OBOS, friluftsteater for barn. Både Miniøya og Oscarshall på Bygdøy fikk besøk av blant annet *Dyrene i Hakkebakkeskogen*, *Sonja* og den onde greven fra *Reisen til julestjernen* og mange flere kjente karakterer.

OBOS er også samarbeidspartner og sponsor av Årets skolerrevy, konkurransen der skolene i Oslo-regionen kniver om å få satt opp sin skolerrevy på Nationaltheatrets hovedscene.

DEMOKRATI OG YTRINGSFRIHET

Teatret samarbeidet i 2017 med en rekke samfunns- og interesseorganisasjoner og tankesmier om større og mindre formidlingsprosjekter, debatter og arrangementer.

Sammen med Sparebankstiftelsen DNB arrangerte Nationaltheatret våren og høsten 2017 DEMO_17, et partinøytralt formidlingsprosjekt om ytringskultur, makt og demokrati for ungdom. Gjennom samarbeidet har skoleungdom deltatt i workshops sammen med teatrets skuespillere og flere politikere.

DEMO_17

Våren og høsten 2017 arrangerte Nationaltheatret DEMO_17, et partinøytralt formidlingsprosjekt for ungdom om ytringsfrihet, makt og demokrati – med bakgrunn i *Fyrsten*, *Don Juan* og *Dekameronen*.

1595 DELTAGERE

Demo_17 ble støttet av Sparebankstiftelsen DNB.

Et tankeeksperiment rundt demokratiets rolle

Hva gjør du når du er blant dem som skal bære konsekvensene av et valg, men ikke selv får bestemme? Hva er makt? Og hvem beveger verden i dag? Nationaltheatret i samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB engasjerte ungdom i formidlingsprogrammet DEMO_17.

De nye mediene gir dem som ikke er stemmeberettiget en mulighet til å påvirke samfunnet. Det kan gi makt til dem som før var maktesløse. Samtidig skaper mylderet av ytringer en overflod av informasjon. Hvordan skal vi møte strømmen

av opplysninger som velter innover oss hver eneste dag? Hvem snakker sant og hvem lyver for å fremme sin sak? Hvor går grensen mellom ekte og fake news? Et demokrati avhenger av borgernes mulighet til å ta informerte valg.

Er demokratiet truet i dag? DEMO_17 hadde som mål å gå bakenfor informasjonsstrømmen og i dybden av problemstillingene. Prosjektet inviterte unge mennesker til å reflektere rundt demokratiet.

Valgvake på Nationaltheatret

En feiring av det frie valg.

I forbindelse med stortingsvalget 2017 og DEMO_17 inviterte Nationaltheatret til åpen valgvake med samtaler, debatter og innlegg fra politikere, kommentatorer, fagpersoner, skuespillere, kulturfolk og deltakere fra DEMO_17. Med kunstneriske innslag. Valgvaken ble ledet av Anne Grosvold og Kari Slaatsveen.

I samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB, Antirasistisk Senter, Morgenbladet, Fanfare.

Blant deltakerne var:

ANNE GROSVOLD
KARI SLAATSVEN
HANNE TØMTA
SANDRA KOLSTAD
KYRRE BJØRKÅS
FREDRIK HØYER
KRISTIN CLEMET
NANCY HERZ
TRYGVE SVENSSON
JØRN MORTENSEN

INGER MERETE HOBELSTAD
KRISTIN DANIELSEN
KAI REMLOV
LEDERE FOR UNGDOMSPARTIENE
ELLEN HORN
GURO ØDEGÅRD
DJ ÅDNE MEISFJORD
ESPEN ALKNES
SYNNE ØVERLAND KNUDSEN
MED FLERE

DEMO_17

MYTER OG FAKTA OM DE UNGES ENGASJEMENT

DEMO_17 på Arendalsuka

I august 2017 reiste DEMO_17 og Nationaltheatret til Arendalsuka for å åpne Arendalsukas ungdomsdag og holde workshop for skoleklasser.

Åpningsdebatt: Din generasjon, ditt valg og din fremtid!

Tror du på demokratiet? Kan du påvirke politikernes handlinger? Hvor mye ansvar har du egentlig for de medmennesker og samfunnet du lever i?

Med utgangspunkt i demokratiprojektet DEMO_17 og en ny forskningsrapport om unge og deres politiske engasjement, diskuterte politikere og samfunnsdebattanter hva som er myter og hva som er fakta om ungdom og politikk i dag. Gjennom en interaktiv øvelse kunne ungdommene være med på å påvirke samtalen – spørsmål for spørsmål!

LÆRERSEMINAR

NRK Skole og Nationaltheatret inviterte lærere på videregående skoler og ungdomsskoler over hele landet til et heldagsseminar om populisme og folkeforfattere med utgangspunkt i forestillingen *Don Juan*. Fem profilerte foredragsholdere snakket om hva en folkeforfører er, og hvorfor *Don Juan* er relevant i klasserommet i dag.

ROLLESPILL FOR VIDEREGÅENDE SKOLE: DEMOKRATIMASKINEN

Et forskerteam har kommet opp med en demokratimaskin; et alternativ til den folkevalgte regjeringen. Bør den erstatte folkestyret? Gjennom rollespill kunne elever fra hele landet være med å debattere hva som er best for demokratiet og befolkningen. Rollespillet ligger åpent tilgjengelig på Nationaltheatrets nettsider.

FORESTILLINGER

Elevene som deltok fikk tilbud om å se forestillingene *Don Juan*, *Dekameronen* og *Fyrsten – Machiavelli-variasjoner* på Nationaltheatret våren 2017. Stykkene tematiserer populisme, kriser og makt og dannet tematisk bakteppe for debatten i rollespillet.

20 218

deltok på aktiviteter for barn og unge.

55 747

så en barneforestilling.

8 360

så en forestilling gjennom Den kulturelle skolesekken.

Aktiviteter for barn og unge

Barn og unge er teatrets fremtid, og Nationaltheatret satser stort på nye og spennende tilbud for barn og barnefamilier. I 2017 videreutviklet teatret ulike konsepter rettet mot barn og unge, som teaterquiz, familielørdager, julearrangementer, omvisninger, workshoper, seminarer og skoleturneer.

MINIØYA

Nationaltheatret flyttet inn på Miniøya!

Klatremus: Mari Strand Ferstad
Reven: Erland Bakker
Sonja: Selome Emnetu
Greven: Jan Gunnar Røise

Manus og regi: Espen Alknes.
Scenograf: Nora Furuholmen.

Nationaltheatret flyttet inn på Miniøya!

I samarbeid med OBOS flyttet Nationaltheatret den gullforgylte teaterbuen og fløyelsteppene til utescenen på Miniøya.

Miniøya er en av Norges største festivaler for barn og unge og en unik arena for å vise barneteater av høy kvalitet til et nytt publikum. Her kunne barna oppleve hvordan man egentlig lager en teaterforestilling: Hva må et spennende teaterstykke inneholde?

Og hva skjer om kjente og kjære skikkelser fra forestillinger som *Reisen til julestjernen* og *Dyrene i Hakkebakkeskogen* møtes på én og samme teaterscene?

I tillegg til forestillingen bidro National-

theatret med ansiktsmaling og spennende overraskelser fra forestillingene om *Karsten og Petra* og *Nils Klims reise til underverdenen*.

Nationaltheatret – Barnas teater ble presentert i samarbeid med OBOS.

NATIONAL JULESPESIAL

I 2017 videreførte teatret førjulstradisjonen med arrangementer for barn hver lørdag i advent, med blant annet opplesning av kjente og kjære julefortellinger av H. C. Andersen, Astrid Lindgren og Alf Prøysen, ansiktsmaling, juleverksted, allsang og luciafeiring. Barna kunne også ta med gaver, som i slutten av desember ble donert til Fattighuset.

SKOLETILBUD

I 2017 var forestillingene *Nils Klims reise til underverdenen*, *1984*, *Som dere vil* og *Reisen til julestjernen* en del av tilbudet til Den kulturelle skolesekken.

80 SKOLEKLASSER PÅ
OMVISNING I 2017

OMVISNINGER FOR SJETTEKLASSINGER

I 2016 startet teatret omvisningsprosjektet *Møt Nationaltheatret*, i samarbeid med Den kulturelle skolesekken, hvor elevene får en interaktiv introduksjon til teatrets historie og til Norges største dramatiker, Henrik Ibsen. Teatrets historie er også nasjonen Norges historie, og gjennom dette møtet får elevene lære mer om

norgeshistorien gjennom brillene til Henrik Ibsen og hans samtidige. I omvisningen går elevene inn i rollen som teaterassistenter og møter mange av yrkesgruppene som jobber bak kulissene i teatret. Sammen med revisitører, designere og musikere blir elevene med på forberedelsene til den store åpningsdagen av Nationaltheatret den 1. september 1899.

SKOLETURNER

I 2017 var Nationaltheatret på skoleturné med forberedelser til forestillingene *Nils Klims reise til underverdenen* og *1984* på Torshovteatret. Vi gjennomførte 64 skolebesøk.

306

arrangementer

38 275

Publikummere

National Spesial

Åpent teater for alle!

På Nationaltheatret kan publikum oppleve kunstnermøter, konserter, introduksjoner, aktiviteter for barn, quiz, panelsamtaler og mye mer. Gjennom et bredt formidlingsprogram med store og små arrangementer ønsker Nationaltheatret å engasjere, begeistre og skape debatt. Teatret er en sentral aktør i det offentlige ordskiftet, og Nationaltheatret ønsker å gi rom til alle. National Spesial åpner teatret og frister nye publikumsgrupper inn.

FROKOST- MØTER

I frokostmøtene på Nationaltheatret er teatret utgangspunkt for ulike samfunns spørsmål, og de arrangeres i samarbeid med ulike samfunnsorganisasjoner. I 2017 åpnet vi med disse temaene:

13

frokostmøter

2660

publikummere

1984 I 2018? STATEN SER DEG!

Hvordan skal vi sikre at personvernlovgivningen blir fulgt? Og hva er det greit at myndighetene vet om deg? Hvordan unngår vi et overvåkingssamfunn i en digital verden?

Med Anine Kjerulf, fagdirektør ved Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter, Jette Christensen, stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet, Sveinung Rotevatn, tidl. stortingsrepresentant, sentralstyremedlem for Venstre og Bjørn Erik Thon, direktør i Datatilsynet.

I samarbeid med Agenda – i anledning forestillingen *1984*.

THE DARK SIDE OF LEADERSHIP

Hva skjer i et samfunn eller en bedrift som styres av en destruktiv leder? Hva gjør en person til en dårlig leder? Hvordan opplever de som er offer for dårlig ledelse det, og hvilke verktøy har de til å håndtere situasjonen?

Med Jan Ketil Arnulf, psykolog og professor ved institutt for ledelse og organisasjon, Lars Fr. H. Svendsen, professor i filosofi og Monika Hammer, HR-direktør i FINN.no.

I samarbeid med Econa – i anledning forestillingen *Renset*.

GROSVOLD MØTER

Satsningen Grosvold møter fortsatte i 2017 – med dybdeintervjuer i Publikumsfoajeen.

Tidligere NRK-journalist Anne Grosvold har bred innsikt i samfunn og politikk og stor tyngde innen kunst- og kulturformidling. Med *Grosvold møter* åpnet teatret et nytt rom i kultur- og samfunnsamtalene. Én lørdag i måneden samtalte Anne Grosvold med ledende kunstnere og samfunns-personer. Intervjuer kunne oppleves live eller som videopodcast.

Disse var gjester hos Grosvold:

**BERTINE ZETLITZ
TORBJØRN HARR
TORALV MAURSTAD
ANDERS BASMO CHRISTIANSEN
HEGE ULSTEIN
HARALD EIA
SIGURD MYHRE**

OSLO FORTELLER

Oslo forteller er en dokumentarisk fortellerforestilling, bestående av monologer eller dialoger fremført av teatrets ensemble, som har møtt mennesker i Oslo med en historie å fortelle.

Med Espen Alknes, Mari Maurstad, Heidi Goldmann, John Emil Jørgensrud, Iselin Shumba, Kristin Grue, Kjersti Tveterås, Herbert Nordrum, Torbjørn Dyrud (musiker).

Publikumsfoajeen 24. okt. og 28. nov.
726 publikummere.

VIKTIGE MARKERINGER

KRYSTALLNATTEN

I samarbeid med Det mosaiske trossamfunn og Antirasistisk Senter arrangerte Nationaltheatret fakkeltog for å markere minnet om novemberpogromene i Tyskland og Østerrike i 1938. Nazimyndighetene ga natten mellom 9. og 10. november navnet «Krystalnacht».

VERDENSDAGEN FOR PSYKISK HELSE

Verdensdagen for psykisk helse og Mental helse Norge inviterte til markering og prisutdeling på Nationaltheatret 10. oktober. Åpenhetsprisen 2017 ble delt ut, og blant deltakerne var Michael Andreasen (P4-radiovert), Veronica Nilsen (tidligere tolk i Afghanistan og nå politi) Martin Øien Jenssen, (psykologspesialist og forsker), Steinar J. Olsen (Stormberg-grunder) og Victor Norman (økonomiprofessor og tidligere statsråd).

VERDENS TEATERDAG

Verdens teaterdag markeres hvert år den 25. mars. På Nationaltheatret fikk barna sin helt egne teaterdag, med utkledding i ekte teaterkostymer, møter med ulike yrkesgrupper på teatret, sang, musikk og spennende fortellinger, ansiktsmaling og morsomme oppgaver. Her fikk barna lære hvem Henrik Ibsen var og hvorfor han er Norges største kjendis, og øve inn replikker fra teaterhistoriens mest kjente verker. Ledet av teaterpedagog Gunhild Kilde.

VALENTINSFEIRING

14. februar feiret Nationaltheatret valentinsdagen i Publikumsfoajeen i forkant av forestillingen *Dekameronen*. Kveldens program besto av middelaldermusikk med kjærlighetstema presentert av Modus Ensemble og skuespiller Kai Remlov, samt foredrag av psykologspesialist Sissel Gran.

VIKTIGE MARKERINGER

TEATERNORGE
MARKERER #METOO:
#STILLEFOROPPTAK

#STILLEFOROPPTAK FROKOSTMØTE

Hva har #stilleforopptak lært oss?

Sterke historier om seksuell trakassering i det norske arbeidslivet har rystet oss helt siden emneknaggen #metoo ble lansert i oktober 2017. Men hva har disse historiene egentlig lært oss? Har vi nye spilleregler nå? Hvordan vil Norge og verden se ut når revolusjonen stilner?

Med dette som tema arrangerte Nationaltheatret frokostmøte, med følgende innhold:

Panel samtale med skuespillerne Espen

Klouman Høiner og Hanne Skille Reitan.

Debatt om trakassering med Marie Simonsen (Dagbladet), Monica Flatbø (forfatter av *En sånn jente*), Claus Jervell (representant for likestillingsombudet) og Liv Gulbrandsen (forfatter og programleder).

Samtale med bransjelederne Jørn Mortensen (rektor ved Kunsthøgskolen i Oslo), Hanne Tømta (teatersjef), Claus Jervell (representant for likestillingsombudet).

Ordstyrer: Linn Stalsberg (samfunnsdebattant og forfatter)

I samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo.

DE SKAMLØSES TID FROKOSTMØTE 8. MARS

Hvordan bryte med normer i egne miljøer eller i storsamfunnet – og hvilke konsekvenser har det? Med samfunnsdebattantene Bushra Ishaq, som ble tildelt Friitt Ords ærespris, og Nancy Herz, Sofia Srour, Kadra Yusuf, som har mottatt Friitt Ords honnørpris for sine viktige bidrag til offentlig debatt om kvinners frihet i Norge. Samt Luca Dalen Espeseth, transkjønnet, Anja Breien, en av Norges første kvinnelige filmregissører og Lise Christoffersen, stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet.

I samarbeid med Antirasistisk Senter og Tankesmien Agenda – i anledning kvinnedagen.

SALONGER

Gjennom serien Teatersalonger satte Nationaltheatret samfunns-spørsmål og viktige temaer under lupen. Her samlet vi sentrale stemmer i kultur- og samfunnsliv til samtaler om forestillingene på scenen.

14
salonger

2230
Publikummere

NYTT KONSEPT
I 2017

Humor som samfunnskritikk:
Hva slags virkemiddel er humor? Hvor går grensen for hva man kan latterliggjøre? Finnes det en grense?

En fortelling om kjærlighet og offer:
Hvor langt er du villig til å gå for kjærligheten? Med Sissel Gran og Marius Mjøaland.

Shakespeare og kjærligheten:
Espen Grønlie, Inger Merete Hobbestad og Njål Helge Mjøs om et tidløst tema.

Sarah Kanes Lecacy:
Med Jon Refsdal Moe, Ilene Sørbøe og Anne Hilde Neset om den engelske dramatiker Sarah Kane.

INTRODUKSJONER

Åpne introduksjoner er en gylden mulighet til å få ekstra innsikt før forestilling. I 2017 kunne publikum møte teatrets skuespillere, regissører, dramaturger, oversettere og scenografer. Mange av introduksjonene ble også holdt av gjester fra kultur, samfunns- og næringsliv.

OMVISNINGER

Nationaltheatret er et hus fullt av historier. Gjennom guidede rundturer i Henrik Ibsens eget teater får publikum høre interessant norgeshistorie og morsom kuriosa fra teatrets indre. Gjennom omvisningene får både skoleklasser, turister og andre se den store kunstinstitusjonen – foran og bak kulissene.

TEATERQUIZ

På Nationaltheatrets quizkvelder byr drevne quizmastere på morsomme, overraskende og utfordrende kultur- og teateroppgaver i den ærverdige Publikumsfoajeen. Quizkveldene på Nationaltheatret har vært et svært populært tilskudd i arrangementstilbudet.

Virksomhetsstyring

For et teater innebærer god virksomhetsstyring å balansere politiske føringer og kunstneriske mål med økonomiske realiteter for å skape mye og stor scenekunst.

Vi følger en strategi som dekker utviklingen av så vel scenekunsten som organisasjonen, og det er viktig at ressursbruken skal være effektiv og forutsigbar. Ansvar og myndighet for å nå målene i strategien er tydelig definert for ledelsen og organisasjonen, og vi legger vekt på å gi styret og eier oppdatert og relevant informasjon om kunstneriske resultater, organisasjon og økonomi, slik at alle bidrar til å holde virksomheten på riktig kurs og tar kloke, opplyste veivalg.

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet er Nationaltheatrets eier og generalforsamling og oppnevner medlemmer til teatrets styre. I tillegg til løpende eierdialog, sender teatret budsjettøknader til departementet og rapporterer årlig om resultater og økonomi.

Styret

Styret er teatrets øverste beslutningsorgan, med ansvar for at driften og utviklingen av teatret skjer innenfor gjeldende regelverk, og i tråd med forutsetningene for tilskuddene. Styret består av åtte medlemmer, hvorav fem er oppnevnt av departementet og tre ansattrepresentanter er valgt av de ansatte.

Nationaltheatrets organisasjon har fem hovedområder:

Kunstnerisk område, administrasjon, produksjon, teknisk område og kommunikasjon. Ledergruppen består av teatersjef, direktør, kommunikasjonssjef, HR- og HMS-leder, teknisk sjef og produksjonssjef. Plansjef og representant for skuespillerne er også representert. Bygge- og rehabiliteringsprosjektet er viktig i vår virksomhetsstyring nå og i de kommende årene.

Teatersjef

Hanne Tømte

Teatersjefen er administrerende direktør og kunstnerisk leder. Hun er overordnet ansvarlig for virksomheten, utvikler repertoaret og leder dramaturger, skuespillere og andre kunstneriske medarbeidere. Teatersjefen er ansatt på åremål av styret.

Direktør

Marta Færevag Hjelle

Nationaltheatrets direktør rapporterer til teatersjefen, og har det operative ansvaret for teatrets drift. Direktøren leder det administrative området, med økonomi, drift, IT, plan og HR.

Produksjonssjef
Henrik Melsom Edvardsen

Produksjonsområdet består av avdelinger for inspisier, sufflører og produsenter.

Teknisk sjef
Ilka Licht

Teknisk område består av avdelinger for kostyme, lyd, lys og video, maske, sceneteknikk, rekvisitt/atelier og verksted.

Kommunikasjonssjef
Ida M. Halvorsen

Kommunikasjonsområdet består av avdelinger for informasjon, sponsor, festival og formidling, marked, digital, salg og kundeservice, publikum og restaurant.

Plansjef
Torill Nesøen

Leder planavdelingen

HR- og HMS-leder
Jon Ivar Myrvoll

Kunstnerisk repr.
Ellen Horn

Prosjektleder, bygg og rehabilitering
Thomas Gunnerud

Bak fra venstre:
Balz Baumgartner, Asta Busingye
Lydersen, Martin Biehl,
Lars Abrahamsen og Mari Røsjø.

Foran fra venstre:
Olav H. Selvaag, Merete Smith,
Henrik H. Langeland, Tone Winje og
Mattis Herman Nyquist.

*Trine Wiggen, Anneke von der Lippe
og Margaretha Østern var ikke til
stede da bildet ble tatt.*

Styrets beretning 2017

I Nationaltheatrets strategi for årene 2015–2018 er det lagt en overordnet målsetning om at Nationaltheatret skal være det ledende teatret i Norge, utvikle scenekunsten og anerkjennes internasjonalt. Kunsten skal være dristig og relevant, i tillegg til at teatret skal være åpent og engasjerende overfor publikum. Teatret skal arbeide for å bli et moderne teaterhus – både organisatorisk og teknisk – med tidsmessige lokaler og fasiliteter.

Styret legger videre stor vekt på at teatrets ledelse sammen med de tillitsvalgte og medarbeidere arbeider med å utvikle virksomheten i tråd med strategien og teatrets verdigrunnlag.

Teatret er lokalisert med scener i Oslo sentrum og på Torshov. I tillegg er Riksteatrets og Nationaltheatrets felles verksteder lokalisert på Brobekk.

Sentrale tema for styret gjennom 2017

Rehabilitering av Nationaltheatret var også i 2017 et spesielt viktig tema. Etter at det tidligere år er gjennomført en Konseptvalgutredning og en Kvalitets-sikring 1, satte Statsbygg i 2017 i gang en såkalt avklaringsfase for byggeprosjektet. Sentrale tema i denne fasen har vært å studere nærmere grunnforholdene under teatret, antikvariske hensyn, krav til universell utforming og å kvantifisere teatrets behov for leiearealer i tiden rehabiliteringen pågår og på permanent basis hva gjelder leie av en Scene 3 etter at rehabiliteringen er ferdig. Statsbygg er ventet å legge fram en konklusjon på arbeidet i begynnelsen av 2018. Styret ser fram til å få avklart videre framdrift av byggeprosjektet og forventer at forprosjekteringen kan starte i 2018.

I perioden teatret rehabiliteres vil det være behov for å flytte virksomheten ut av huset. Statsbygg har som

del av avklaringsfasen kartlagt leiebehovet teatret har på kort og lang sikt. Styret understreker behovet for å få dette avklart raskt, siden aktuelle lokaler i utgangspunktet ikke er tilrettelagt for teatervirksomhet og vil trenge bygningsmessig tilpasning.

Selve rehabiliteringen av bygget forventes å starte i 2021/2022. Det vil derfor være behov for å gjennomføre midlertidige tiltak for å sikre drift, estetikk og sikkerhet. At dette prioriteres i tilstrekkelig grad vil være et viktig tema for styret i årene som kommer.

Gjennom året har styret hatt særskilt oppfølging av teatrets økonomi, i og med at den offentlige finansieringen over år har blitt strammet inn, og at det gjennom året ble klart at inntektssiden ble lavere og lønnskostnadene høyere enn forutsatt. På bakgrunn av erfaringene i 2017 har styret bedt teatret utarbeide en økonomiplan for årene 2018 til 2020, der både innteks- og kostnadssiden gjennomgås for å sikre et framtidig godt ressursgrunnlag.

#metoo – #stilleforopptak

Året 2017 skulle først og fremst bli året der seksuell trakassering ble satt aller øverst på agendaen. Teatrets ansatte bidro til at historiene kom fram og deltok konstruktivt i debatten som kom. Styret vil berømme motet som ble vist i denne sammenheng, og støtter teatret i arbeidet med å forebygge seksuell trakassering og ivareta alle involverte.

Teatrets samfunnsoppdrag

Det er viktig for styret at teatret er seg bevisst sitt samfunnsoppdrag, og det er fint å se at teatret framstår som åpent og engasjerende. Gjennom hele året har teatret bydd på kollektive opplevelser av høy kunstnerisk kvalitet fra teatrets scener.

Tilstrømningen av publikummere kommer også fordi de opplever både forestillingene og formidlingsaktiviteten i huset som relevant og inkluderende. Det er styret takknemlig for.

Publikum – den kollektive opplevelsen

Kunstnerisk sett var 2017 nok et godt år for Nationaltheatret. Det ble hele 12 nominasjoner til Heddaprisen 2017 hvilket er rekord i Nationaltheatrets historie. Jan Sælid mottok prisen for beste mannlige skuespiller/hovedrolle, for rollen som Kong Bérenger i *Kongen dør*, Torolv Maurstad fikk prisen for beste mannlige skuespiller/medspiller for rollen som John i *Overføring* (et samarbeid mellom Nationaltheatret og Det norske Teatret), Sigrid Strøm Reibo for beste regi for *Som dere vil* (Nationaltheatret) og *Orlando* (Rogaland teater) og Arne Lygre for beste scenetekst for stykket *La deg være*. Skuespiller Jan Sælid ble dessuten tildelt Per Aabels ærespris for rollene som Kong Bérenger i *Kongen dør* og John Gabriel Borkman i *Borkman*.

Når det gjelder tallenes tale, ble 2017 et normalår, spesielt sammenlignet med rekordårene 2015 og 2016. Tar vi med alt av forestillinger i huset og utenfor har aktiviteten vært som følger:

	2014	2015	2016	2017
Antall forestillinger	823	802	866	741
Antall formidlingsarrangementer	166	105	244	296
Antall publikummere	214 332	260 065	274 491	224 142
Gjennomsnittlig beleggsprosent	75,3 %	83,0 %	84,0 %	71,9 %
Teatersjefens foredrag	274	803	1 010	1 685

I motsetning til 2016, som var et år med Ibsenfestival, var 2017 et år for International Contemporary Stage Programme (ICON). Dette programmet innebærer at teatret inviterer nyskapende gjestespill fra både inn- og utland. I 2017 hadde vi gjestespillene *Jeg vil høre havet* og *Spørrespillet*. Det første var et samarbeid mellom Nationaltheatret og Camilla Eeg-Tverbakk, støttet av Norsk Kulturråd og Kunstløftet. Det andre ble produsert i samarbeid med Bugge & Johnsen med støtte fra Dramatikkers hus og Norsk kulturråd. *Spørrespillet* var i tillegg støttet av

Bergesenstiftelsen. Dessuten samarbeidet teatret bl.a. med Nasjonalmuseet om utstillingen *Tori Wrånes. Hot Pocket* på Museet for samtidskunst og med Ultimafestivalen om gjestespillet *Eislermaterial*.

Det er viktig for styret at teatret er seg bevisst sitt samfunnsoppdrag, og det er fint å se at teatret framstår som åpent og engasjerende.

Nationaltheatret byr på et rikt formidlingsprogram både fysisk og digitalt. For å åpne teatret og utvide teateropplevelsen tilbyr teatret introduksjoner til forestillingene, debatter, frokostseminarer, teaterquiz, salonger, teaterlek for barn og mye annet. Teatret har dessuten, støttet av Sparebankstiftelsen DNB, utarbeidet et omfattende formidlingsopplegg for ungdom – *DEMO_17* – knyttet til Demokrati og ordskifte. 1595 har deltatt på dette opplegget, som også hadde flere store arrangementer under Arendalsuka 2017.

Formidlingsaktivitetene har som mål å utvide teateropplevelsen og gjøre teatret mer relevant og viktig for flere. Gjennom aktivitetene når vi nye publikumsgrupper med opplegg der terskelen er lav, og mennesker med ulik

tilhørighet kan finne en grunn til å komme inn i teatret. Og vi kontekstualiserer scenekunst på en slik måte at det blir interessant for stadig flere. Barn og familier tilbys egne arrangementer i tilknytning til f.eks. særskilte forestillinger eller ulike høytider, hundrevis av barn deltar på omvisninger i det ærverdige teaterhuset og unge finner veien til teatret gjennom Unge National, quizkvelder og salonger i publikumsfoajeen.

Økonomiske forutsetninger

Nationaltheatrets økonomi har blitt stadig strammere de siste årene, gitt underkompensert pris- og lønnsvekst i statstilskuddet. Teatrets egenkapital ble i 2016 kraftig redusert fra 34 mill. til 18,8 mill. p.g.a. endret pensjonsordning. Med et underskudd på 13,3 mill. kroner er egenkapitalen ved utgangen av 2017 på 7,9 mill. kroner. Likviditetsbeholdningen som i utgangspunktet var solid med en inngående kontantbeholdning på 72,3 mill., ble gjennom 2017 redusert til 48,8 mill. kroner. Til tross for at egenkapitalen fortsatt er positiv og likviditetsbeholdningen forholdsvis solid, ser styret et behov for at virksomheten arbeider for igjen å øke produktiviteten og styrke både egenkapital og likviditetsmessig situasjon.

Regnskapets inntektside er preget av lavere billettinntekter enn forventet. Dette skyldes både at antall produksjoner i utgangspunktet var redusert av budsjettmessige hensyn, at to premierer ble utsatt på grunn av sykdom og at to av oppsetningene på Hovedscenen ikke fikk den publikumsoppslutningen som var forventet, og som førte til færre forestillingsdager enn planlagt.

Færre publikummere ga også reduserte inntekter i bar/restaurant. Dette forklarer om lag halve underskuddet.

Den andre halvdelens forklares med høyere lønnskostnader enn forutsatt. Styret ser spesielt alvorlig på denne delen av resultatet og vil følge opp omstillingsprogrammet som er satt i gang.

Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift, og at regnskapet gir et riktig bilde av selskapsresultat for regnskapsåret 2017 og finansielle stilling per 31.12.2017.

Det har ikke inntrådt forhold av betydning for vurdering av regnskapet etter balansedagen. Styret foreslår at årets underskudd på kr -13 359 915 føres med henholdsvis - 6 445 809 mot Annen egenkapital og - 6 914 106 mot Overkurs.

Pensjon

Virksomheten avsluttet sin ytelsespensjonsordning i DNB 31. juni 2016 og startet samtidig opp en innskuddspensjon i Sparebank1. KLP forvalter de historiske forpliktelsene som er opparbeidet i DNB-ordningen.

Ordningen er midlertidig og vil igjen være tema i Hovedoppjøret 2018.

Risiko

Styret anser primært driftsstabiliteten i teatrets hovedbygning som den største risikoen for virksomheten. Behovet for en rehabilitering av bygget er blant annet dokumentert i Statsbyggs tilstandsanalyse, som ble levert for vel fem år siden. Tidshorizonten for oppstart på den store rehabiliteringen er beregnet til 2021/2022. Styret legger derfor til grunn at teatret i økende grad vil måtte iverksette midlertidige tiltak for å sikre helse, miljø og sikkerhet i tillegg til driftsstabilitet.

Teatret baserer dessuten deler av virksomheten på drift i leide arealer. Nationaltheatret leier totalt 8 700 kvm av tre ulike utleiere. Det tilstrebes leiekontrakter over lengre tidsperspektiv. Like fullt anser styret dette som en risiko mht kontinuitet og kostnadsnivå i teatrets virksomhet.

Arbeidsmiljøet

Gjennomsnittlig sykefravær har i 2017 vært 4,26% mot 3,6% i 2016. Det er registrert tre skader under arbeidet som har medført sykefravær i løpet av 2017 mot fire skader i 2016.

Teatrets HR/HMS-funksjon ble utvidet med ett årsverk som HR/HMS-leder i 2017. Dette har vært et viktig bidrag til samarbeidet mellom teatret og teatrets tillitsvalgte og vernetjeneste. HR/HMS-leder inngår i teatrets ledergruppe.

Likestilling

Gjennomsnittlig antall årsverk i Nationaltheatret i 2017 var 251,8. Fordeling mellom kjønnene pr årsverk er henholdsvis 132,8 mannlige årsverk og 119 kvinnelige årsverk. Ledelsen ved teatret, dvs. øverste ledelse, avdelingsledelse og produsenter, har i 2017 bestått av 30 personer, 11 menn og 19 kvinner. Teatret har 13 styre- og varamedlemmer, 7 kvinner og 6 menn.

For teatret totalt er det jevn fordeling mellom kjønnene. Det er imidlertid avdelinger innenfor teknisk område som har overvekt av enten kvinner eller menn. Styret legger til grunn at det arbeides videre med å få en god kjønnsmessig balanse i hele organisasjonen og økt mangfold i bemanningen.

Kjønnsmessig fordeling

	Totalt ansatte		Lederstillinger		Andre stillinger	
	K	M	K	M	K	M
Kjønnsdeling alle ansatte i %	52,0	48,0	60,7	39,3	51,3	48,7
Kjønnsdeling heltidsansatte i %	46,3	53,7	60,7	39,3	44,7	55,3
Kjønnsdeling deltid i %	72,0	28,0			72,0	28,0
Gjennomsnittslønn i kr 1 000	494'	508'	727'	719'	461'	493'

Miljø

Teatret forurensar ikke det ytre miljø og tilstreber gjenbruk i den grad det lar seg gjøre. Teatret søker videre å redusere energibruk i den grad det er mulig i et bygg fra 1899.

Teatrets framtidsutsikter

I årene som kommer skal teatret lage og presentere forestillinger og drive formidling samtidig som framtidig drift utenfor huset skal planlegges. Dette vil kreve stram styring i årene som kommer. Etter styrets mening står teatret godt rustet til å møte publikumsbehov i en utfordrende periode med endrede forutsetninger.

Styret vil takke

Styret vil benytte anledningen til å berømme og takke teatersjef Hanne Tømta og Nationaltheatrets medarbeidere med resultatene for 2017. Det ligger en stor innsats bak disse resultatene, og styret verdsetter innsatsen fra hele organisasjonen. Styret vil dessuten takke publikum som har kommet til forestillingene og teatrets samarbeidspartnere for støtte og samarbeid gjennom året.

Styret har i 2017 bestått av:

1. januar–7. juni 2017

Statens representanter:

Anne Enger, styreleder
Øystein Djupedal, nestleder
Jens P. Heyerdahl d.y., medlem
Benny Fredriksson, medlem
Tone Winje, medlem

1. varamedlem Martin Biehl
2. varamedlem Margaretha Østern

De ansattes representanter:

Kunstnerisk sektors representanter:
Mattis Herman Nyquist
Varamedlem: Øystein Røger
Ingjerd Egeberg
Varamedlem: Gisken Armand
Øvrig personales representant: Bjørn Moe
Varamedlem: Hanne Marte Fuglseth Griffiths

7. juni–31. desember 2017

Statens representanter:

Merete Smith, styreleder
Benny Fredriksson, nestleder (frem til 9.12.17)
Asta Busingye Lydersen, medlem
Henrik H. Langeland, medlem
Tone Winje, medlem

1. varamedlem Martin Biehl
2. varamedlem Margaretha Østern

De ansattes representanter:

Trine Wiggen
Varamedlem: Mari Røsjø
Mattis Herman Nyquist
Varamedlem: Lars Abrahamsen
Balz Baumgartner
Varamedlem: Anneke von der Lippe

Oslo, 27. februar 2018
I styret for A/S Nationaltheatret

Merete Smith
Styreleder

Balz Baumgartner

Henrik H. Langeland

Asta Busingye Lydersen

Mattis Herman Nyquist

Olav H. Selvaag

Trine Wiggen

Tone Winje

RESULTATREGNSKAP 2017

	Note	2017	2016
DRIFTSINNETEKTER			
Egne inntekter			
Billettinntekter	2	50 006 345	60 789 966
Diverse inntekter, bl.a. programsalg, restaurant		13 145 641	16 601 183
Sponsorinntekter og samarbeidspartnere	1,10	3 281 920	1 910 360
Sum egne inntekter		66 433 906	79 301 509
Offentlige tilskudd			
Ordinært driftstilskudd fra staten	1,3	194 900 000	191 539 000
Andre offentlige tilskudd	1,3	988 687	5 749 598
Sum offentlige tilskudd		195 888 687	197 288 598
Sum driftsinntekter		262 322 593	276 590 107
DRIFTSKOSTNADER			
Produksjonskostnader			
Produksjonskostnader		6 617 551	7 147 828
Andre varer og tjenester		7 923 154	8 318 782
Sum produksjonskostnader		14 540 705	15 466 611
Personalkostnader			
Lønn		135 219 206	130 805 505
Ekstrahjelp, gjester etc.		24 084 801	15 725 372
Arbeidsgiveravgift		23 025 346	22 686 615
Diverse honorarer		983 838	823 803
Pensjoner, diverse sosiale utgifter	6	14 418 036	-11 094 078
Sum personalkostnader	4	197 731 227	158 947 217
Avskrivninger			
Ordinære avskrivninger	8	11 267 865	10 132 606
Sum avskrivninger		11 267 865	10 132 606
Andre driftskostnader			
Opplæring og videreutvikling		405 526	358 384
Kjøp av forestillinger		256 627	1 945 556
Forfatterhonorar, musikkavgift		3 916 870	8 153 812
Lokaler		21 805 787	20 280 702
Reiser, diett, losji		2 693 120	5 409 991
Salgs- og informasjonskostnader		9 195 162	9 317 879
Kontorrekvisita, IKT og telefon		9 690 729	10 916 342
Diverse administrasjonskostnader	4	3 971 742	2 924 816
Sum andre driftskostnader		51 935 563	59 307 482
Sum driftskostnader		275 475 360	243 853 916
		- 13 152 767	32 736 191
DRIFTSRESULTAT			
Finansielle poster			
Andre finansinntekter		633 757	821 936
Finanskostnader		840 905	996 429
Resultat av finansielle poster		- 207 148	- 174 493
Årsresultat		- 13 359 915	32 561 698
Disponering:			
Årets resultat avsatt til egenkapitalen	12	- 13 359 915	32 561 698

BALANSE 2017

	Note	2017	2016
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Teaterbygning	8	13 224 124	14 592 492
Innredninger i leide lokaler	8	8 997 036	10 859 453
Maskiner, teknisk utstyr og inventar	8	32 972 111	21 936 404
Egenkapitalinnskudd KLP	13	5 446 926	4 817 319
Langsiktig fordring på Staten	12	4 600 000	4 600 000
Sum anleggsmidler		65 240 197	56 805 668
Omløpsmidler			
Forskuddsbetalte forestillingskostnader	9	5 400 599	5 503 168
Debitorer		1 715 714	1 655 711
Forskuddsbetalte kostnader		2 515 842	1 144 034
Skattetrekkkonto		7 854 707	7 611 934
Bank og kasse	13	40 970 975	64 756 011
Sum omløpsmidler		58 457 837	80 670 859
Sum eiendeler		123 698 034	137 476 527

	Note	2017	2016
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital (195 aksjer á kr. 1.000)	11	195 000	195 000
Overkurs	12	3 085 894	10 000 000
Sum innskutt egenkapital		3 280 894	10 195 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	12	0	3 866 204
Egenkapitalinnskudd fra staten	12	4 600 000	4 600 000
Sum opptjent egenkapital		4 600 000	8 466 204
Sum egenkapital		7 880 894	18 661 204
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	6	41 596 542	42 394 809
Langsiktig lån	5	5 625 000	8 125 000
Avsatt lønnsforpliktelse	4	2 519 176	2 263 690
Sum langsiktig gjeld		49 740 718	52 783 499
Kortsiktig gjeld			
Leverandører		9 900 549	12 870 786
Forskuddsbetalte inntekter		4 932 837	1 837 524
Forskuddsbetalte abonnementer og billetter		13 734 165	11 273 939
Skattetrekk, arbeidsgiveravgift, feriepenger og lønn		31 277 303	30 224 741
Merverdiavgift		771 416	233 134
Annen kortsiktig gjeld	7	5 460 152	9 591 700
Sum kortsiktig gjeld		66 076 422	66 031 824
Sum gjeld		115 817 140	118 815 323
Sum egenkapital og gjeld		123 698 034	137 476 527

Oslo, 27.02.2018
I styret for A/S Nationaltheatret

Merete Smith
Styreleder

Marta Færevaa Hjelle
Direktør

Hanne Tømte
Teatersjef

Balz Baumgartner
Styremedlem

Henrik Langeland
Styremedlem

Asta Busingye Lydersen
Styremedlem

Mattis Herman Nyquist
Styremedlem

Olav H. Selvaag
Styremedlem

Trine Wiggen
Styremedlem

Tone Winje
Styremedlem

NOTER

1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Offentlig tilskudd:

Driftstilskuddet inntektsføres i det året det bevilges. Ubrukte tilskudd som ikke er rene driftstilskudd periodiseres gjennom avsetning for neste år.

Sponsorinntekter:

Sponsorinntekter inntektsføres det året sponsorinntektene mottas. Billettinntekter som benyttes av sponsorene blir inntektsført løpende gjennom året.

Billettinntekter og aktiverte oppsetningskostnader: Billettinntekter blir inntektsført når forestilling er avholdt. Forestillingskostnader er periodisert til det året forestillingen har premiere.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler, hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid («knekkpunktmetoden»). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmiddelets stand på anskaffelsestidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Fordringer

Kundefordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige

påregnelige tap. Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Skatt

Selskapet er kun skattepliktig for en mindre del av virksomheten.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger, både innskuddsplaner og ytelsesplaner

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus

virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringselskap). Selskapet presenterer netto pensjonsforpliktelse, inkludert estimatavvik. Effekten av endring i forpliktelser knyttet til endring i forutsetninger (estimatavvik) føres direkte mot egenkapitalen. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

IAS 19 punkt 93 A-39 S, ref NRS 6 punkt 67C, legges til grunn for behandling av actuarielle gevinster og tap.

Estimatavvik føres direkte mot egenkapitalen og ikke over resultatet.

2 BILLETTINTEKTER

	2017		2016	
	Antall publ.	Bill. innt. i kr 1 000	Antall publ.	Bill. innt. i kr 1 000
Hovedscenen	114 581	33 735	144 001	43 592
Amfiscenen	33 688	8 657	36 230	9 141
Torshovteatret	15 255	3 136	19 108	3 776
Malersalen	3 624	530	3 980	588
Andre scener	39 374	947	27 692	733
Lukkede forestillinger	8 095	335	9 267	348
Omvisninger	2 765	339	149	10
Sum egne lokaler	217 382	47 680	240 427	58 188
Turne, gjestespill og samarbeidsprosjekter	6 760		34 064	
Andre billettinntekter		2 326		2 602
Totalt antall publikummere / billettinntekter	224 142	50 006	274 491	60 790

3 TILSKUDD TIL DRIFT

Nationaltheatret mottok kr. 194 900 000 i tilskudd fra staten. Den Internasjonale Ibsenprisen mottok kr. 4 099 000 i statstilskudd.

	Nationaltheatret	Ibsenprisen	Sum
Statstilskudd ihht tilskuddsbrev 22.12.16 og 22.2.17	194 900 000	4 099 000	198 999 000
Avsatt til Den Internasjonale Ibsenprisen i 2018		- 3 110 313	- 3 110 313
Total	194 900 000	988 687	195 888 687

NOTER

4 LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER TIL DAGLIG LEDER OG STYRET MED MER

Vedrørende fordeling av lønnskostnadene vises det til regnskapet.
Gjennomsnittlig antall årsverk

251,8

Godtgjørelser	Daglig leder	Styret
Lønn, honorar	1 372 870	494 985
Annen godtgjørelse	8 537	

Daglig leder er ansatt på åremål og har en avtale om ventelønn på 2 måneder for hvert år hun arbeider som teatersjef, maks 24 mnd. Ventelønnen opphører dersom teatersjefen går inn i arbeidsforhold eller engasjement som enkeltvis eller samlet gir en høyere lønn enn ventelønnen. Er lønnen lavere enn ventelønnen, skal teatret betale differansen. Kr 2,519 mill. er avsatt i regnskapet for å møte denne forpliktelsen. Daglig leder er omfattet av selskapets ordinære pensjonsordning. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for ledende personale eller aksjeeiere.

Revisor

Lovpålagt revisjon er kostnadsført med kr. 125 000, honorar for andre attestasjonstjenester med kr. 25 294 og honorar for andre tjenester med kr. 83 456. Alle beløp er inkludert merverdiavgift.

5 LEIEFORHOLD I BROBEKKVEIEN / LANGSIKTIG LÅN

I 2001 inngikk Nationaltheatret en leiekontrakt i Brobekkveien i Oslo. Bygget brukes til verksteder og prøvesal. Leieforholdet varer i 20 år fra 1.2.2001, med leiers rett til å fornye i ytterligere 10 + 10 år til markedspris. Leien er kr. 5,5 mill. I 2010 opptok Nationaltheatret med Kulturdepartementets godkjenning et lån på kr 25 mill til investering i nytt snorloft på Hovedscenen. Saldo på dette lånet pr 31.12.17 er kr 5,625 mill., og har en løpetid på 10 år. Leiekontrakt er stilt som sikkerhet for lånet, og DNB har pant i driftstilbehør på henholdsvis kr. 28 mill. og kr. 7 mill.

Langsiktig gjeld	2017	2016
Gjeld til DNB	5 625 000	8 125 000
Sum	5 625 000	8 125 000

6 PENSJONER

Nationaltheatret har innskuddsordning i Sparebank 1 gjeldende fra 1.7.2016. Innskuddsordningen omfatter alle ansatte etter gjeldende regler. Teatret har privat AFP som regnskapsmessig behandles som innskuddsordning. Pensjonsforpliktelser er behandlet ihht. god regnskapsskikk. For øvrig har teatret uforsikrede forpliktelser knyttet til gamle avtaler med enkelte av sine pensjonister.

Pensjonsforpliktelsene er aktuarmessig beregnet ut fra følgende parametre:

* Diskonteringsrente	2,40 %
* Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,40 %
* Forventet lønnsøkning	2,50 %
* Forventet utvikling av grunnbeløpet i Folketrygden (G) og forventet økning av løpende pensjoner er vurdert til	2,25 %
* Arbeidsgiveravgift er inkludert i forpliktelsene.	14,10 %

Teatret har lagt til grunn regnskapsstiftelsens anbefalte parametre fra desember 2017.

Sammensetning av pensjonsforpliktelsene	2017	2016
Forsikret ordning i KLP, underfinansiert	37 470 428	40 038 852
Direkte forpliktelser finansiert over drift	4 126 114	2 355 952

Spesifikasjon av pensjonsforpliktelser

	Forsikret ord.	Uforsikret forplikt.
Brutto forpliktelse 1.1.17	241 011 549	2 355 952
Årets opptjening	116 092	- 62 095
Rentekostnad	6 208 440	
Effekt av utmelding		
Aktuarielt tap	12 679 501	967 922
Pensjonsutbetalinger	- 4 682 965	- 158 642
Sum brutto forpliktelser	255 332 617	3 103 137

Brutto pensjonsmidler 1.1.2017	205 920 526	
Forventet avkastning	5 284 394	
Aktuarielt (tap) gevinst pensjonsmidlene	15 788 639	- 967 922
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	- 666 278	
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm		
Utbetalinger	- 4 682 965	
Sum brutto pensjonsmidler	221 644 316	

Netto pensjonsforpliktelser	33 688 300	1 161 655
Arbeidsgiveravgift	4 750 050	55 740
Driftspensjon		1 700 961
Arbeidsgiveravgift på driftspensjon		239 835
Balanseført forpliktelse/ - underfinansiering	38 438 350	3 158 192

NOTER

Sammensetning av årets pensjonskostnad	Forsikret ord.	Innskudd/AFP	Uforsikret forplikt.
Årets pensjonsopptjening	116 092		
+ rentekostnad	6 208 440		
- avkastning på pensjonsmidler	- 5 284 394		
Administrasjonskostnader	666 278		
Netto pensjonskostnad	1 706 416	13 265 693	- 5 570
Arbeidsgiveravgift	240 605	1 870 463	- 785
Resultatført aktuært tap/gevinst			
Resultatført aktuært oppgjør			
Aktuarberegnet pensjonskostnad	1 947 021		
Medlemsinnskudd /arbeidstakerdel (1,5%)		- 2 080 359	
Arbeidsgiveravgift		- 1 870 463	
Pensjonskostnad eks arbeidsgiveravgift resultatført	1 947 021	11 185 334	- 6 355

Spesifikasjon av pensjoner og diverse sosiale utgifter	2017	2016
Årets pensjonskostnad	13 126 000	- 12 259 449
Gruppeliv-, ulykke- og yrkesskadeforsikring	464 933	453 577
Bedriftslegeordning, legehjelp og fysioterapeut	400 633	401 548
Andre sosiale kostnader	426 470	310 246
Totalt pensjoner og diverse sosiale kostnader	14 418 036	- 11 094 078

7 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Periodisk vedlikehold avsatt pr. 1.1.2017	4 082 126
Benyttet til periodisk vedlikehold i 2017	- 3 279 090
Periodisk vedlikehold avsatt pr. 31.12.2017	803 036
Andre pålepte kostnader	4 657 116
Sum annen kortsiktig gjeld	5 460 152

8 BYGNINGER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

	Bygninger	Innredninger i leide bygg	Teknisk, kontor og innredning	Sum
Kostpris 1.1.2017	18 088 440	40 999 300	134 328 141	193 415 881
Oppskrivning av bygg foretatt i 1998	10 000 000			10 000 000
Tilgang i året	626 974	8 003 288	10 442 525	19 072 787
Sum	28 715 414	49 002 588	144 770 666	222 488 668
Akkumulerte avskrivninger	15 491 289	32 780 909	119 023 199	167 295 397
Bokført verdi pr. 31.12.2017	13 224 125	16 221 679	25 747 468	55 193 271
Årets ordinære avskrivninger	1 995 341	2 641 062	6 631 462	11 267 865
Avskrivningssats lineær	2-10 %	15 og 20 år	10-30 %	

9 AKTIVERTE OPPSETNINGSKOSTNADER

Aktiverte oppsetningskostnader gjelder produksjonskostnader påløpt i 2017 for oppsetninger i 2018 eller senere. Det er direkte henførbare produksjonskostnader for produksjoner i 2018 eller senere som aktiveres.

Oppsetning:	2017	2016
Engler i Amerika	1 676 408	
En handelsreisende død	1 215 535	
UFO bygda	512 071	
Tarjei	412 125	
Aniara	350 497	
Fortrolige samtaler	312 763	
Personer, steder og ting	191 446	
Begjær under almene	190 192	
Hedda Gabler	168 736	
Diverse	370 826	
Totalt aktiverte oppsetningskostnader	5 400 599	5 503 168

NOTER

10 SAMARBEIDSAVTALER / SPONSORMIDLER OG ANDRE TILSKUDD

Sponsoravtale med OBOS er inngått for perioden 01.01.2017 til 31.12.2019
Sponsoravtale med Norgesgruppen ASA er inngått for perioden 1.8.2014 til 30.7.2017, med forlengelse til 31.12.2017

	OBOS	Norgesgruppen	Samarbeidspartnere	Sum
Mottatt ihht kontrakt	1 250 000	1 000 000		2 250 000
Prosjektmidler	417 500	14 000		431 500
Billetter til sponsor (i tillegg kommer sosiosponsing)	- 65 670	- 129 520		- 195 190
Samarbeidspartnere			795 610	795 610
Inntekter sponsormidler/samarbeidspartnere	1 601 830	884 480	795 610	3 281 920

11 AKSJEKAPITAL

Den Norske Stat ved Det Kongelige Kulturdepartement eier 100 % av aksjene.
195 aksjer pålydende kr. 1 000, totalt kr. 195 000. Alle aksjer er i samme klasse.

12 EGENKAPITAL

	Aksjekapital	Overkurs	Annen EK	Egenkapital innskudd fra Staten	Sum
Egenkapital 01.01.2017	195 000	10 000 000	3 866 204	4 600 000	18 661 204
Estimatavvik pensjon			2 579 605		2 579 605
Årsresultat		- 6 914 106	- 6 445 809		- 13 359 915
Egenkapital 31.12.2017	195 000	3 085 894	0	4 600 000	7 880 894

Bundne midler

I forbindelse med saldering av statsbudsjettet for (St.prp. nr. 32, 2001./02) ble det bevilget kr. 4,6 mill. i tilskudd til egenkapital til teatret. Midlene ble ytt ved plassering i et «Kontolån til staten» som er avdragsfritt, men rentebærende med kr 95 036 i 2017. Kontolånet føres opp som en langsiktig fordring på Staten, og med en tilsvarende økning av innskutt egenkapital under «annen egenkapital».

13 BANK OG KASSE

Andre bundne likvider.
Bankinnskudd kr 416 743
Egenkapitalinnskudd KLP kr 5 446 926

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalinger fra salg av billetter	52 466 572	56 465 211
Innbetaling andre inntekter	19 462 871	12 870 431
Innbetalinger ved offentlige tilskudd	195 888 687	197 288 598
Utbetalinger for materialkostnader og andre driftskostnader	- 74 949 862	- 68 900 144
Utbetalinger til ansatte, pensjon, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv.	- 192 822 069	- 183 036 221
Periodisering av produksjonskostnader og andre kostnader	87 531	- 1 138 428
Innbetalinger av renter	633 757	821 936
Utbetalinger av renter og andre finanskostnader	- 825 866	- 970 793
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	- 58 379	13 400 589
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	- 19 072 787	- 7 530 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	- 19 072 787	- 7 530 000
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling av aksjekapital		
Investering i finansielle anleggsmidler	629 607	4 817 319
Endring offentlig gjeld	1 590 844	3 460 607
Endring i annen kortsiktig gjeld	- 4 131 548	- 1 199 261
Netto betaling langsiktig gjeld	- 2 500 000	- 2 500 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	- 4 411 097	4 578 665
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	- 23 542 263	10 449 255
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	72 367 945	61 918 691
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	48 825 682	72 367 945

STATISTIKK

SALGSSTATISTIKK AKKUMULERT PR 31. DESEMBER 2017

	Antall forest.	Antall publ.	Gj.snitt pr. forest.	Besøksprosent	Bill.innt. i 1000 kr
HOVEDSCENEN					
Reisen til julestjernen	86	50 816	591	81 %	15 244
Dekameronen	26	12 493	481	66 %	3 580
Renset	19	5 242	276	38 %	1 237
Natten er dagens mor	9	3 888	432	63 %	1 364
Don Juan	24	12 153	506	71 %	4 151
Som dere vil	51	24 234	475	65 %	6 991
Skolerevyen	2	1 010	505	70 %	206
Begynnelser	2	1 312	656	94 %	113
Kondolerer	1	690	690	99 %	101
Kjærlighet	1	361	361	49 %	130
Østenfor kjærlighet og...	2	459	230	31 %	162
Grønlandssutraen	1	639	639	87 %	170
Eislermaterial	1	569	569	85 %	40
17 mai matine	1	715	715	98 %	245
SUM HOVEDSCENEN	226	114 581	507	70 %	33 735
AMFISCENEN					
Barnet	32	4 223	132	74 %	1 115
Kongen dør	32	3 947	123	62 %	905
Grønlandssutraen	37	5 922	160	80 %	1 365
Julemiddag	32	6 351	198	100 %	1 916
Revolusjon	23	3 067	133	67 %	568
Kaos er nabo til Gud	27	4 647	172	96 %	1 183
Historie om et ekteskap	5	981	196	99 %	270
Lille Eyolf	17	3 366	198	99 %	982
50 shades på 50 minutter	2	393	197	99 %	107
Jo fortere jeg går	4	791	198	99 %	247
SUM AMFISCENEN	211	33 688	160	82 %	8 657
TORSHOV					
R.U.R	33	3 189	97	56 %	581
Nostalgi	33	1 787	54	60 %	275
Nils Klims reise	31	4 931	159	91 %	1 052
1984	31	5 191	167	96 %	1 215
10 på Torshov	1	157	157	90 %	14
SUM TORSHOV	129	15 255	118	78 %	3 136

	Antall forest.	Antall publ.	Gj.snitt pr. forest.	Besøksprosent	Bill.innt. i 1000 kr
MALERSALEN					
Fyrsten	36	2 163	60	98 %	383
Double feature	15	699	47	83 %	41
Jeg vil høre havet	6	343	57	94 %	59
Spørrespillet	6	298	50	81 %	44
Black og No Title	3	121	40	66 %	3
SUM MALERSALEN	66	3 624	55	90 %	530
ANDRE SCENER					
Callas (Pub. Foaje)	6	662	110	79 %	63
Kirsebærhagen (Baksc.)	24	3 202	133	95 %	751
SUM ANDRE SCENER	30	3 864	129	92 %	814
TOTALT EGNE SCENER	662	171 012	258	71,9 %	46 872
PUBLIKUMSAKTIVITETER					
National Spesial (billettsystem)	12	1 723			133
National Spesial (ikke billettavg)	199	33 787			
Omvisninger	95	2 765			339
SUM PUBLIKUMSAKTIVITETER	306	38 275			472
LUKKEDE FORESTILLINGER					
Hovedscenen	16	5 118			238
Amfi	12	1 135			54
Torshov	13	1 284			26
Malersalen	9	266			5
Bakscenen	3	292			12
SUM LUKKEDE	53	8 095			335
TURNÉ OG GJESTESPILL					
Overføring (DNT)	27	4 972			
Fortrolige samtaler i Washington	4	1 788			
SUM TURNÉ OG GJESTESPILL	31	6 760			
TOTALT AKK. DES 17	1 052	224 142	258		47 680

BDO AS
Munkedamsveien 45
Postboks 1704 Vik
0121 Oslo

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Nationaltheatret AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Nationaltheatret AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 21. mars 2018
BDO AS

Erik Lie
Statsautorisert revisor

TILLITSVALGTE

pr. 31.12.17:

Norsk Skuespillerforbund:

Marte Engebrigtsen
Heidi Goldmann
John Emil Jørgensrud

Film- og teatertechnisk forening:

Leder: Balz Baumgartner
Nestleder: Mari Røsjø
Sekretær: Maren Sælensminde
Styremedlemmer:
Cathrine Bråthen
Pelle Enebro
Are Hansen
Ruth Haraldsdottir Norvik

Varamedlemmer:

Kato Adolfsen
Marianne Hellum

NTL – Norsk Tjenestemannslag:

Kari Nordberg Svendsby

MFO – Musikernes Fellesorganisasjon:

Kine Sørbye (for inspisientene)
Lars Brinch Gundersen (for inspisientene)
Lise Roesen (for sufflørene)
Vibeke Brathagen (vara for sufflørene)

Hovedverneombud:

Lars Abrahamsen

ENSEMBLE

Mange av landets ledende skuespillere er tilknyttet Nationaltheatret.

Espen Alknes

Atle Antonsen

Birgitte Larsen

Lasse Lindner

Anneke von der Lippe

Duc Mai-The

Øystein Martinsen

Toralv Maurstad

Mari Maurstad

Henrik Mestad

Frøydis Armand

Giske Armand

Bernhard Arnø

Per Egil Aske

Modou Bah

Erland Bakker

Petronella Barker

Herman Bernhoff

Anders Mordal

Tone Mostrøm

Nils Golberg Mulvik

Sigurd Myhre

Herbert Nordrum

Mattis Herman Nyquist

Rebekka Nystabakk

Liv Bernhoff Osa

Maria Bock

Ulla Maria Broch

Bente Børsum

Anders Baasmo Christiansen

Kåre Conradi

Ruby Dagnall

Ingjerd Egeberg

Eindrude Eidsvold

Marian Saastad Ottesen

Mads Ousdal

Henrik Rafaelsen

Håkon Ramstad

Hanne Skille Reitan

Kai Remlov

Øystein Røger

Jan Gunnar Røise

Per Christian Ellefsen

Lena Kristin Ellingsen

Selome Emnetu

Marte Engebretsen

Marika Enstad

Mari Strand Ferstad

Bjørn Floberg

Per Frisch

Hermann Sabado

Kjersti Botn Sandal

Finn Schau

Trond Espen Seim

Ågot Sendstad

Iselin Shumba

Kingsford Siayor

Bjørn Skagestad

Stine Mari Fyrliv

Heidi Goldmann

Laila Goody

Jonas Strand Gravlí

Kristin Grue

Gorm Grømer

Thorbjørn Harr

Kim Haugen

Mathilde Skarpsno

Ole Johan Skjelbred

Robert Skjærstad

Espen Skjønberg

Hennika Skjønberg

Christian Skolmen

Kikki Stormo

Marianne Stormoen

Endre Hellestveit

Janne Heltberg

Erik Hivju

Bjarte Hjelmeland

Mariann Hole

Ellen Horn

Andrea Bræin Hovig

Fredrik Høyer

Silje Storstein

Terje Strømdahl

Morten Svartveit

Jan Sælid

Andrine Sæther

Sigmund Sæverud

Fridtjov Såheim

Pia Tjelta

Ine Jansen

Emil Johnsen

John Emil Jørgensrud

Glenn André Kaada

Bartek Kaminski

Nader Khademi

Anne Krigsvoll

Espen Bråten Kristoffersen

Per Tofte

Kjersti Tvetérås

Olav Waastad

Tarjei Westby

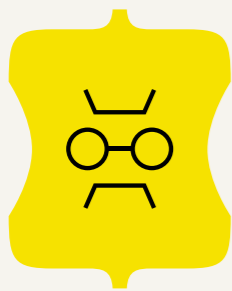

Trine Wiggen

Jon Øigarden

Hva skjer i 2018?

DEN INTERNASJONALE IBSENFESTIVALEN 2018

I september går Den internasjonale Ibsenfestivalen 2018 av stabelen. Festivalen byr på norske og internasjonale gjestespill – samt fire egenproduksjoner av Nationaltheatret. Den internasjonale Ibsenprisen deles ut til den sveitsiske teaterkunstneren Christoph Marthaler.

NY HUS- DRAMATIKER

Katrine Nedrejord (f. 1987) er ansatt som ny husdramatiker. Stillingen innebærer å skrive et helt nytt stykke for Nationaltheatret, i nærheten av teatrets produksjonsmiljø. Tidligere har Johan Harstad og Arne Lygre vært husdramatikere ved Nationaltheatret. Ordningen er ment å stimulere norsk samtidsdramatik.

REHABILITERING AV TEATERBYGGET

Våren 2018 leverte Statsbygg sin rapport Oppstart forprosjekt (OFP) til Kulturdepartementet. Det er ventet at regjeringen snarlig beslutter hva som skjer videre. Mye ligger til rette for at Nationaltheatret kan få et bygg under bakken foran teatret. Dette vil gjøre det mulig å bygge om til en funksjonell hovedscene og gi nødvendige publikumsfasiliteter. Det må også avgjøres hvor Nationaltheatret skal være i byggeperioden – og hvor en ny Scene 3 skal etableres på sikt.

ENGLER I AMERIKA

Engler i Amerika er en triumf, skrev Dagbladet etter premieren på den åtte timer lange maratonforestillingen, satt i scene av Marit Moum Aune og med musikk av Nils Petter Molvær. Den amerikanske dramatikerens storbyepos er en storstasjon for teatret – som også ble en kunstnerisk seier. Forestillingen er nominert til fire Hedda-priser.

DAGBLADET

AFTENPOSTEN

STAVANGER AFTENBLAD

ULVEN

Høsten 2018 er det Norgespremiere på den eventyrlige rockemusikalen *Ulven*, i Tyra Tønnessens regi, med musikk av Åsmund Flaten. Denne fargesprakende musikalen er en ny versjon av forestillingen *Rockeulven*, som ble en kjempesuksess på Nationaltheatret i 2011.

#metoo

– HVA NÅ?

Hvor går veien etter den store #metoo-kampanjen i 2017? Med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB inviterer vi skoleelever, kunstnere og samfunnsaktører til å fordype seg og debattere med utgangspunkt i Nationaltheatrets forestillinger.

Utgitt av Nationaltheatret. Ansvarlig utgiver: Hanne Tømta. Ansvarlig redaktør: Ida Margreta Halvorsen. Redaktør: Marte S. Eielsen. I redaksjonen: Øystein Hygen Christensen, Åsta Hoem Hagen, Tone Volla Tøstie, Elisabeth Sødal, Christoffer Knudsen. Layout: Gøril Johnstad Hansen. Trykk: 07 Printmedia AS. Opplag: 250. Papir: Edixion. Foto: Øyvind Eide, Erika Hebbert, Gisle Bjørneby, Marte Garmann, med flere.

Fra 1984 av George Orwell, skrevet for scenen av Robert Icke og Duncan Macmillan – i Kristina Kjeldsbergs regi. Fra Sci-fi på Torshov.